

Nepalin matkailu vuoden 2015 maanjäristyksen jälkeen

Eira Torvinen

Opinnäytetyö
Matkailun liikkeenjohto
2016

Tekijä(t) Eira Torvinen	
Koulutusohjelma Matkailun liikkeenjohto	
Nepalin matkailu vuoden 2015 maanjärityksen jälkeen	Sivu- ja liitesivumäärä 40
<p>Tutkimuksen aihe valikoitui omasta henkilökohtaisesta kiinnostuksesta Nepalia ja sen matkailua kohtaan. Kevään 2015 maanjäritys ja sen jälkeiset tapahtumat ovat olleet erittäin haastavia koko maan taloudelle ja erityisesti matkailualalle.</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, mikä Nepalin matkailun tila on maanjärityksen jälkeen, millaiset maan kriisinhallintavalmiudet ovat ja millä tavoin Nepali voi parantaa kriisinhallintavalmiuksiaan, jotta maan taloudelle niin tärkeä matkailuala tulevaisuudessa kärsisi mahdollisimman vähän.</p> <p>Matkailualan merkitys on Nepalille hyvin huomattava. Nepaliin saapui vuonna 2014 790 000 matkailijaa. Ala työllistää noin 426 000 työntekijää ja matkailutulojen osuus 2014 bruttokansantuotteesta on 3,5 %. Matkailun kannalta vetovoimaisimmat tekijät ovat maan rikas ja värikäs kulttuuri, Unescon maailmaperintökohteiksi luokitellut historialliset nähtävyydet ja pyhiinvaelluskohteet, Himalajan vuoristoja sekä useat luonnonpuistot. Nepalilla on paljon tarjottavaa matkailulle. SWOT- ja PESTE -analyysit osoittavat, että vahvuuksia ja etenkin mahdollisuuksia on runsaasti ja toimintaympäristö on suotuisa muutamaa heikkoutta lukuun ottamatta. Turvallisuuden tunne, turvallisuusnäkökohdat ja toimiva kriisinhallinta ovat matkailussa hyvin olennaisia. Maihin, jonka olot ovat epävakaiset, ei matkusteta vaan matkailijat siirtyvät muualle. Nepalissa erilaiset luonnonkatastrofit eivät ole yllätyksiä ja maa järkeilee kuukausittain. Luonnonkatastrofit (maanjäritykset, tulvat, maanvyörymät, tulipalot ja lumivyöryt) koettelevat Nepalia vuosittain mutta ennakoivaltautumisella ja toimivalla kriisinhallinnalla katastrofien aiheuttamia tuhoja voidaan vähentää ja ehkä jopa estää.</p> <p>Kriisinhallintaa tutkittaessa vertailukohteena käytettiin Japanin kriisinhallintasuunnitelmia ja erityisesti 2011 Sendain maanjäritystä. Sendain maanjäritys oli massiivinen katastrofi jopa kriiseihin hyvin valmistautuneelle maalle kuin Japani. Vertailu osoittaa, että molemmilla mailla on osittain samansuuntaiset kriisinhallintasuunnitelmat mutta perusteellisia eroavaisuuksiakin on. Eroavaisuudet ovat merkittäviä.</p> <p>Japani on luonnonkatastrofeihin valmistautumisessa pioneeri ja Nepali kehitysmaana vasta ponnistelee kohti onnistunutta kriisinhallintaa. Japanissa pelastussuunnitelmia noudatetaan tunnollisesti mutta Nepalissa implementointi ontuu monesta syystä. Nepalin kriiseihin valmistautumista tulee jatkaa ja tehtävää on useiksi vuosiksi. Nepalin hallitusta ja muita viranomaisia tulee motivoida toimimaan tehokkaamman kriisinhallinnan saavuttamiseksi sekä kannustaa heitä implementoimaan tehdyt suunnitelmat loppuun saakka. Nepali voi ottaa enemmän mallia Japanista, sillä Japanin kriisinhallintasuunnitelman implementointi on hyvin harjoiteltua, organisoitua ja toimivaa. Nepali tarvitsee asennemuutosta, yhteistyötä ja lisää tietotaitoa kaikilla tasoilla. Nepali etenee pienin askelin kohti toimivaa kriisinhallintaa ja turvallisempaa matkailumaata.</p>	
Asiasanat Nepali matkailu kehitys luonnonkatastrofit maanjäritys kriisinhallinta Sendai	

Sisällys

1	Johdanto	2
2	Nepali matkailumaana.....	41
2.1	Nepalin matkailun tunnuslukuja	4
2.2	Suosituimmat kohteet ja aktiviteetit	5
3	Nepalin matkailun toimintaympäristö	8
3.1	Matkailuvisio ja -strategia	8
3.2	SWOT-analyysi	9
3.3	PESTE-analyysi	11
4	Nepalin maanjäristys 25.4.2015	16
4.1	Tuhot ja maanjäristyksen vaikutus matkailuelinkeinoon	16
4.2	Kriisinhallinta maanjäristyksen jälkeen	18
4.3	Toimenpiteet matkailun elvyttämiseksi	18
5	Nepalin kriisinhallintasuunnitelmat	20
5.1	Natural Disaster Calamity Act ja National strategy for disaster Management	20
5.2	Nepal Centre for Disaster Management	21
5.3	National Disaster Response Framework	21
6	Japanin kriisinhallintasuunnitelma.....	24
6.1	Ennakkovalmistautuminen	24
6.2	Kriisinhallinnan pääkohdat	26
6.3	Kritiikkiä hallituksen toimista Sendai 2011	27
7	Johtopäätökset	29
	Lähteet	35

1 Johdanto

Opinnäytetyön aihe valikoitui omasta henkilökohtaisesta kiinnostuksesta Nepalia ja sen matkailua kohtaan. Kevään 2015 maanjäristys ja sen jälkeiset tapahtumat ovat olleet traagista luettavaa. Kuluneen vuoden aikana uutiset ovat kertoneet maanjäristyksen jälkeisistä tapahtumista ja nepalilaisten ponnisteluista kriisin hallitsemiseksi ja matkailun elvyttämiseksi.

Matkailualan merkitys on Nepalille hyvin huomattava. Ala työllistää noin 426 000 työntekijää ja matkailutulojen osuus 2014 bruttokansantuotteesta on 3,5 %. Vuonna 2014 Nepaliin saapui 790 000 matkailijaa ja hallituksen tavoitteena oli ennen maanjäristystä kasvattaa matkailijamäärää vuoteen 2020 mennessä miljoonaan kävijään. Matkailun kannalta vetovoimaisimmat tekijät ovat maan rikas ja värikäs kulttuuri, Unescon maailmaperintökohteiksi luokitellut historialliset nähtävyydet, pyhiinvaelluskohteet, Himalajan vuoristoja sekä useat luonnonpuistot. Nepalilla on paljon tarjottavaa matkailulle mutta ala tarvitsee kestävästi kehittämistä. Matkailijoille turvallisuuden tunne ja turvallisuuskohdat ovat olennaisia asioita, sillä epävakaisiin maihin ei matkusteta. Nepalissa erilaisia luonnonkatastrofeja sattuu vuosittain. Maa sijaitsee alati liikkuvien mannerlaattojen risteyskohdassa ja maa järisee joka kuukausi. Maanjäristysten lisäksi matkailijoiden turvallisuutta uhkaavat monsuunisateiden jälkeiset tulvat, ilmaston lämpeneminen, maanvyörymät, tulipalot ja lumivyöryt.

Suojatakseen kansalaisiaan, matkailijoita, ympäristöä ja maansa taloutta Nepalin hallitus on kehittänyt yhdessä kansainvälisten järjestöjen ja yhteistyökumppaneiden avustuksella kriisinhallintasuunnitelmia. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää Nepalin matkailun tilaa maanjäristyksen jälkeen, maan kriisinhallintavalmiuksia, verrata niitä Japanin kriisinhallintasuunnitelmiin ja saada selville puutteelliset kohdat, jotka Nepalissa vaativat kehittämistä. Vertailukohteena on käytetty Japanin vuoden 2011 Sendain maanjäristyksen tapahtumia ja Japanin hallituksen toimia kriisinhallinnassa. Sendain maanjäristys oli massiivinen katastrofi jopa kriiseihin hyvin valmistautuneelle maalle kuin Japani.

Tietoperusta koostuu viimeaikaisista Nepalin ajankohtaisista kriisinhallintaa säätelevistä laista ja suunnitelmista sekä Nepalissa että Japanissa, avustus- ja hyväntekeväisyysjärjestöjen ja matkailualan organisaatioiden (YK, Unesco, CIA, WTTC, PATA) laatimista analyyseistä, selonteista sekä kansainvälisen lehdistön lehtiartikkeleista. Maanjäristyksestä on kulunut vasta vuosi eikä saatavilla ole vielä paljoakaan tilastotietoa matkailijamäärien kasvusta/heikkenemisestä, menetetyistä matkailutuloista tai kriisin jälkeisten elvytystoimenpiteiden onnistumisesta.

2 Nepali matkailumaana

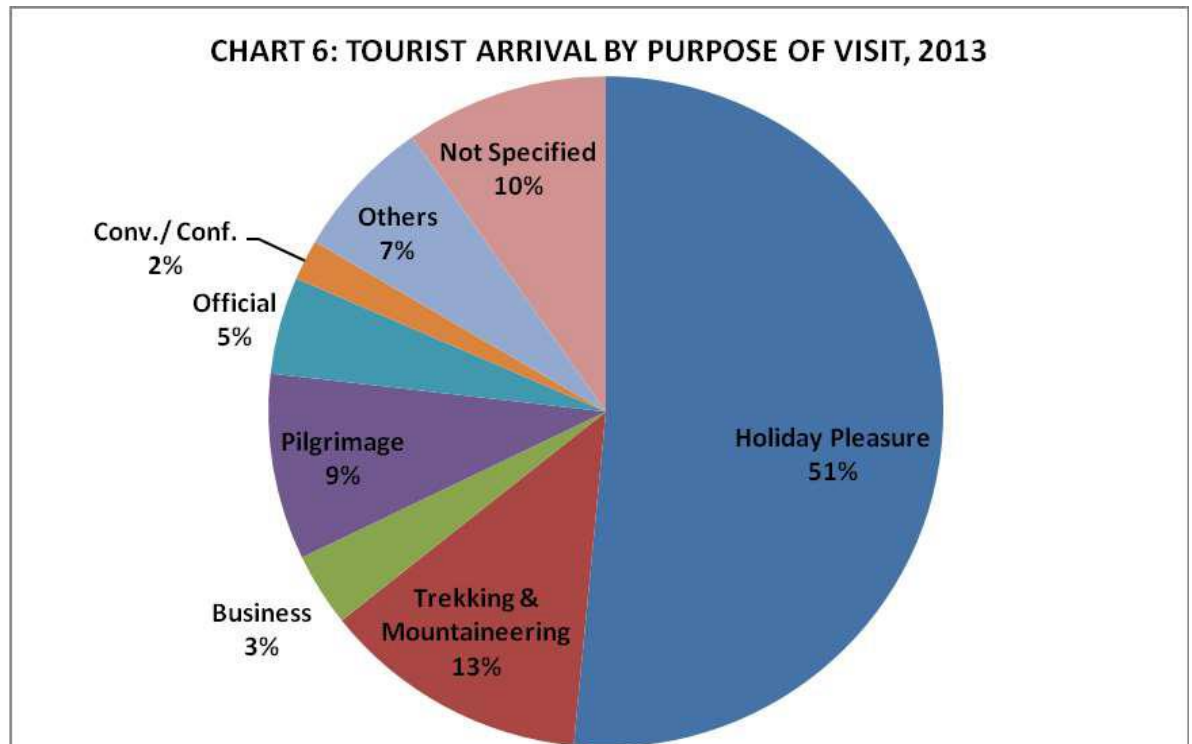
Nepali sijaitsee mahtavan Himalajan vuoristoseudun eteläpuolella ja sen naapurivaltioita ovat Intia ja Kiina. Nepalin pinta-ala on 147 181 km², joka vastaa kooltaan Kreikkaa. Maa jaetaan kolmeen hyvin erityyppiseen alueeseen maanmuotojen mukaan. Peräti kuudesosa maan pinta-alasta on erittäin vuoristoista. Vuoristoalue on osa Himalajan vuoristoa ja kattaa koko Nepalin pohjoisimman osan Tiibetin rajaa vasten. Alueella asuu alle kymmenesosa maan väestöstä. Kaksi kolmasosaa pinta-alasta kuuluu kukkula-alueeseen, jonka korkeus on 300–3000 metriä merenpinnan yläpuolella. Varsinainen alankoalue eli Terain alue on kuudesosa pinta-alasta ja siellä asuu noin puolet väestöstä (Suomen ulkoasiainministeriö 2016). Viimeisimmän väestönlaskennan vuodelta 2011 mukaan väkiluku on 26 494 504. Väestö koostuu kolmesta eri pääheimosta: indoarjalaisista, tiibetinburmalaisista ja Nepalin alkuperäisväestöstä, joka puolestaan koostuu lukuisista pienemmistä ryhmistä. 17,1 prosenttia väestöstä asui Nepalin 58 kaupungissa. Pääkaupungissa Katmandussa on asukkaita noin miljoona. Maassa puhutaan äidinkielenä 123 eri kieltä. Virallinen kansallinen kieli on nepalin kieli, jota yli 60 prosenttia väestöstä puhuu äidinkielenään. (Wikipedia a 2015)

2.1. Nepalin matkailun tunnuslukuja

Nepaliin saapui vuonna 2013 lähes 800 000 matkailijaa, joista 410 000 kävijän päätarkoitus oli vapaa-ajan vietto. Vuoristokiipeilijöitä ja patikoijia oli 102 000 ja pyhiinvaeltajien osuus oli 71 600. Liikematkailijoiden osuus oli 28 183 ja viralliselle matkalle (esimerkiksi valtiolivierailut ja muut viralliset delegaatiot) saapui 28 183 kävijää (kuvio1). Matkailijoista suurin osa saapui naapurimaista Kiinasta (113 173) ja Intiasta (180 979), USA:sta (47 355), Thaimaasta (40 969) ja Iso-Britanniasta (35 668). Suomalaisten matkailijoiden saapumisten määrää ei selvityksestä käy ilmi. Keskimääräinen viipymä oli 12,6 vuorokautta ja vuonna 2013 matkailutuloja Nepal ansaitsi 429, 216 USD. Matkailijan keskekulutus oli 42,8 USD/pvä.

Jostain syystä viranomaiset ovat tilastoineet vain viiden tähden hotellien yöpymisiä, vaikka kaikkien majoitusliikkeiden tulee ilmoittaa yöpyjämäärät. Rekisteröityjä majoitusliikkeitä Katmandun laaksossa on 577 kappaletta (joista 220 on homestay-tyyppisiä majoitusliikkeitä) ja huoneiden kokonaiskapasiteetti on 11 835. Viiden tähden hotellien, joita Katman-

dussa on 8 kappaletta, käyttöaste Nepalissa oli vuonna 2012 varsin hyvä eli 62,76 prosenttia mutta vuonna 2013 käyttöaste oli laskenut hieman (58,85 %:iin). Katmandun viiden tähden hotellien käyttöaste oli hieman parempi verrattuna Annapurnan juurella sijaitsevan Pokharan kaupungin hotelleihin: käyttöaste oli Katmandussa 62,37 prosenttia ja Pokharassa 39,24 prosenttia. (Ministry of Culture, Tourism & Civil Aviation 2013).

Kuvio 1. Matkailijoiden käynnin tarkoitus (Government of Nepal, Ministry of Culture, Tourism & Civil Aviation)

Matkailun työllistävä vaikutus on merkittävä, sillä noin 487,500 nepalilaista ansaitsee toimeentulonsa välillisesti tai suoraan matkailusta. Matkailuministeriön laatimassa matkailuvisiossa yksi tavoite on lisätä matkailusta työllistyvien määrää miljoonaan vuoteen 2020 mennessä. Matkailutulojen osuus 2014 bruttokansantuotteesta on 3,5 %. (United Nations)

2.2. Suosituimmat kohteet ja aktiviteetit

Nepalin uskomattoman hieno historia, värikäs ja rikas kulttuuri sekä upeat luonnonolosuhteet tarjoavat erinomaiset edellytykset matkailulle. Nepaliin houkuttelevat lukuisat historialliset nähtävyydet, luonto-aktiviteetit (vuoristokiipeily, patikointi, koskenlasku) ja uskonnolliset kohteet mm. Lumbini, jota pidetään Buddhan syntymäpaikkana. Nepalin historia alkaa Katmandun laaksosta, jossa on tätä nykyä 7 Unescon maailmanperintökohdetta. Ne ovat Durbar Square-aukiolla sijaitseva Hanuman Dhoka, Patanin ja Bhaktapurin kaupungit,

Swayambhu and Bouddhanath (buddhalaiset temppelit eli nepalilaiset stupat) sekä Pashupatin ja Changu Narayanin hindutemppelit. (Unesco)

Suosituimmat matkailukohteet ovat Nepalín matkailuministeriön vuoden 2013 tietojen mukaan:

1. kansallispuistot Sagarmatha ja Chitwan (390 297 kävijää)
2. Pashupatin alue (156 858 kävijää)
3. Lumbini, Buddha syntymäpaikka (125 496 kävijää)
4. Manaslu Circuit Trek (4439 kävijää)

Vuoristojononsa ja rikkaan floran ja faunan ansiosta Nepalín kansallispuistot ovat vailla vertaa. Dramaattiset vuoret, jäätiköt, syvät laaksot ja peräti 7 vuorenhuippua, jotka kohoavat yli 7000 metrin korkeuteen, eivät jätä ketään kylmäksi. Sagarmathan luonnonpuiston kuuluisin vuorenhuippu on Mount Everest. Sen korkein huippu ulottuu 8848 metriin. Vuorikiipeilijät ovat 1940-luvulta lähtien yrittäneet kiivetä Mount Everestin huipulle ja hyvin monet heistä ovat yrityksessään onnistuneetkin. Kaikki eivät ole yhtä onnekkaita: Mount Everestillä on menehtynyt yli 200 kiipeilijää vuodesta 1949 lähtien. Kuuluisimmat kiipeilijät ovat Sir Edmund Hillary ja Sherpa Tenzing Norgay, jotka valloittivat vuoren vuonna 1953. Suomalainen erittäin ansioitunut vuoristokiipeilijä Veikka Gustafsson on kiivennyt 2000-luvulla Sagarmathan huipulle peräti neljä kertaa (Wikipedia b 2015)

Nepalín toiseksi suosituin kansallispuisto, Chitwan, sijaitsee Terain tasankoalueella. 1973 perustettu luonnonsuojelualue on pinta-alaltaan 923 neliökilometriä ja se oli avauduttuaan Nepalín ensimmäinen kansallispuisto. Chitwanissa matkailijoita ja tutkijoita viehättää erittäin mielenkiintoinen ja runsaslukuinen eläinvalikoima; yli 50 nisäkäslajia, 450 lintulajia ja 60 perhoslajia. Hyvällä onnella voi nähdä harvinaisia yksisarvisia Aasian sarvikuonoja, Bengalin tiikereitä, apinoita, leopardeja, elefanteja, laiskiaisia, sambareja, gaureja (Intian villihärkiä) sekä lumileopardeja. Luonnonsuojelu on kannattanut, sillä 2011 sarvikuonojen määrän todettiin lisääntyneen peräti 23 % vuoden 2008 laskennan jälkeen 403:sta 503:een. (Unesco). Tämä on hieno uutinen, sillä Nepalín armeijan joukkojen lopetettua partioinnin luonnonpuiston alueella 2000-luvun alussa, sarvikuonoja joutui salametsästäjien kynsiin. (Armington, Bindloss, Mayhew, 2006 s. 69-75)

Nepal houkuttelee yli satatuhatta pyhiinvaeltajaa vuodessa, sillä Buddhan syntymäpaikka, Lumbini, sijaitsee lähellä Intian rajaa. Buddhalaisen uskomuksen mukaan Siddharta Gautama syntyi Lumbinissa ja paikka on julistettu Unescon maailmanperintökohteeksi vuonna 1997. Pyhiinvaellusmatka on yksi tapa osoittaa hengellisyyttään ja uskonnollisuuttaan

olipa oma uskonto mikä tahansa. Muslimit vaeltavat Mekkaan, hindut Ganges-joen varrelle Varanasiin, juutalaiset Jerusalemiin ja buddhalaiset Buddhan elämänsä aikana käymiin kohteisiin. Pyhiinvaeltajat ovat yksi taloudellisesti tärkeä matkailijaryhmä, joka käyttää paljon matkailupalveluja ja rahavaroja.

Taloudellisesti hyvin tärkeä matkailijaryhmä ovat vuoristokiipeilijät ja patikoijat. Manaslun alue on, ehkä hieman yllättäen, Nepalin suosituin vaelluskohde. Vaellusreitti sijaitsee Pokharan kaupungin pohjoispuolella Annapurna-vuoren ympäristössä. Manaslun kävijä-kunta ei ole niinkään vuoristokiipeilijöistä koostuva vaan enemmänkin kokeneemmista vaeltajista, sillä 14 - 16 vuorokauden mittainen Manaslun kierros on maastoltaan vaativampi kuin esimerkiksi Annapurna Circuit. Annapurna Circuit Trekiä on pidetty Nepalin tunnetuimpana vaellus- ja patikointireittinä Mount Everest Base Campin jälkeen mutta tämänhetkiset tilastot kertovat ihan toista. Patikoitsijoiden ja erityisesti vuorikiipeilijöiden kiipeilyluvista ja retkikuntien maksamista muista kustannuksista saadaan merkittävää tuloa Nepalin valtion kassaan. Matkailuministeriön julkaisemassa uutiskirjeessään 2013 ministeriö toteaa, että kiipeilyluvista saadaan tuloja peräti 270 milj. Nepalin rupiaa eli noin 21,5 milj. EUR. (Ministry of Culture, Tourism and Civil Aviation 2013)

3. Nepalin matkailun toimintaympäristö

Nepalin matkailusta vastaa Ministry of Culture, Tourism & Civil Aviation (MoTCA), jonka alaisuudessa puolestaan toimii Nepal Tourism Board. Ministeriö on kehittänyt ja laatinut Nepalille matkailuvision, tavoitteet ja matkailustrategian nimeltään ”Tourism Vision 2020”.

3.1 Matkailuvision 2020 ja matkailustrategia

Nepal Tourism Boardin visio:

”Tourism is valued as the major contributor to a sustainable Nepal economy, having developed as an attractive, safe, exciting and unique destination through conservation and promotion, leading to equitable distribution of tourism benefits and greater harmony in society”.

Matkailuministeriön matkailun kehittämisen päätavoitteena on mm. lisätä Nepaliin saapuvien kansainvälisten matkailijoiden määrää kahteen miljoonaan vuoteen 2020 mennessä ja luoda lisää työpaikkoja matkailualalle. Tällä hetkellä matkailuala työllistää noin 426 000 työntekijää (WTTC 2015). Hallitus haluaa lisätä matkailutuotetarjontaa jo olemassa olevilla tai kokonaan uusilla alueilla, houkutella uusia investointeja synnyttämään uusia matkailutuotteita ja -palveluita sekä kehittää maan ilmailualaa lentoyhteyksiä parantamalla. Suunnitelman mukaan Nepalin matkailuimagoa pyritään uudistamaan ja markkinoimaan entistä paremmin. Suunnitelman tavoitteena on parantaa nepalilaisten elämänlaatua kehittämällä integroitua matkailun infrastruktuuria, lisätä matkailupalveluja ja -aktiviteetteja, lisätä työpaikkoja eri alueilla erityisesti naiset huomioiden sekä jakaa matkailun tuomaa hyötyä ruohojuuritasolle.

Valitettavasti hallitus ei ole kaikilta osin ole saavuttanut päämääriään ja paljon työtä tarvitaan. Tarkoituksena matkailumarkkinoinnin suhteen oli toteuttaa kansallisia tapahtumia kuten teemavuosia. Kritiikkiä on aiheuttanut esimerkiksi ”Visit Lumbini Year 2012”-teemavuosi, jonka menestys jäi odotettua heikommaksi Kathmandu Post-lehden artikkelin mukaan. Samassa artikkelissa todetaan, että hallituksen toiminta on ollut tuskastuttavan hidasta ja monet matkailuorganisaatiot ovat yhdistäneet rivinsä toiminnan tehostamiseksi. Hallitus ei ole saanut nimitettyä matkailuministeriä kolmeen vuoteen. (Kathmandu Post b 2015). Ilman matkailuministeriä asiat eivät etene.

Tieto uuden matkailun teemavuodesta julkaistiin 24.4.2016, päivää ennen maanjäristyksen vuosipäivää. Nepal Tourism Boardin mukaan 2017-18 tulee olemaan ”Gumpir Barsa”,

matkailuvuosi, ja fokuksessa on yksityissektorin tuottamat ja kehittämät matkailupalvelut, joita Nepal Tourism Board tukee budjetissaan 2 milj. Nepalin rupialla. (Kathmandu Post a 2016)

3.2 SWOT-analyysi

Vahvuudet

Nepalin matkailulla on merkittäviä vahvuuksia, joista upea, näyttävä luonto ja rikas kulttuuri ovat Nepalin tärkeimpiä ja kiinnostavimpia vetovoimatekijöitä. Himalajan vuoristojo no majesteettisine yli 7000m korkeuteen kohoavine vuorenhuippuineen on todella ainutlaatuinen maailmassa. Nepali tarjoaa paljon historiallisia nähtävyyksiä ja kulttuuria moderneille humanisteille, luontoaktiiviteettejä patikoijille, seikkailijoille ja vuoristokiipeilijöille. Nepalin lukuisat Unescon maailmanperintökohteet ovat oma vetovoimatekijänsä. Adventure tourism-matkailupalvelut kehittyvät koko ajan ja tämä houkuttelee Nepaliin runsaasti etenkin seikkailunhaluisia milleniaaleja. Nepalin edullinen hintataso antaa suotuisat edellytykset kokeilla ja harrastaa eri lajeja. Katmandussa on useampia oppilaitoksia ja yliopistoja, jotka järjestävät matkailualan perusopetusta ja jatkokoulutusta, mm. Nepal Academy of Tourism and Hotel Management, Hotel Nepal College of Travel and Tourism Management, Tribhuvanin ja Purbanchalin yliopistot, joista vuosittain valmistuu matkailualan ammattilaisia. Nepalissa on runsaasti työvoimaa saatavilla, sekä koulutettua että kouluttamatonta, ja henkilökunnan palkkaaminen on edullista. Siitä on paljon hyötyä, sillä etenkin pääkaupungissa järjestetään yhä enemmän suuria kokouksia ja konferensseja. Katmandu tarjoaa valikoiman kansainvälisiä hotelleja, joissa suurimmissa on tarjolla modernit kokous- ja konferenssitilat asiaankuuluvine laitteineen. Suurimmissa hotelleissa voidaan järjestää jopa 1200 hengen konferensseja. (Tourism Nepal 2015)

Heikkoudet

Nepalin eripurainen hallitus ja usein toistuvat työselkkaukset ovat rasite maan taloudelle ja työolosuhteille. Lainsäädäntö ja lakien valvonta on hiukan kehittymätöntä mutta kehitys on positiiviseen suuntaan. Maan topografia aiheuttaa infrastruktuurin kehitykselle rajoituksia. Matkanjärjestäjien ja muiden alan toimijoiden osalta ammattiliittojen määrä ja sekavuus toiminnassa hidastaa uusien yritysten perustamista. Tie- ja lentoliikenneverkosto on suppea ja heikkokuntoinen.

Nepalin ainoa kansainvälinen lentokenttä sijaitsee Katmandussa. Koko maassa on noin 40 lentokenttää, jotka soveltuvat parhaiten pienkoneille. Lentokenttäkapasiteettia tarvitaan

lisää, sillä etäisyydet ovat pitkät ja maasto vaikeakulkuista. Mount Everestin juurella sijaitsevaa Lukhlan lentokenttää sanotaan maailman vaarallisimmaksi laskeutumisolosuhteidensa vuoksi. Suunnitelma uuden lentokentän rakentamisesta Pokharaan on olemassa. Katmandun lentokenttä kaipaa uudistusta ja korjausta. Kansallinen lentoyhtiö, Nepal Airlines, ei ole erityisen vahva eikä turvallinen toimija. IATA:n turvallisuusauditoinneissa yhtiö saa vuosittain alhaiset arvosanat lentoturvallisuuskäytäntöjen laiminlyömisestä. Yleensä ottaen kaikilla toimialoilla on parannettavaa työturvallisuuden suhteen.

Viisumipolitiikan rajoitukset vaikeuttavat matkailijoiden liikkumista. Maanjärityksen jälkeen tiukkaa viisumisääntöä helpotettiin ja nähtäväksi jää ovatko helpotukset pysyviä. Jo ennen maanjäritystä monien maiden kansalaiset saivat vaivattomasti viisumin Katmandun lentokentältä sekä tietyiltä raja-asemilta.

Mahdollisuudet

Nepalissa on runsaasti kasvu- ja kehityspotentiaalia sekä matkailua että ulkomaisia investointeja silmälläpitäen. Maan pinnanmuodot luovat omat vaikeutensa esim. maanviljelyn suhteen tai avun perille viemiseen katastrofitilanteissa. Nepali on maantieteellisesti hyvin sijoittunut Intian ja Kiinan (Tiibetin) välimaastoon. Nepaliin suuntautuvaa pyhiinvaellusmatkailua tulee kehittää, sillä maassa on lukuisia uskonnollisia paikkoja, joita voitaisiin markkinoida tehokkaammin. Luontoaktiviteetteja ja -puistoja voidaan kestävästi kehittää ja turvallisuuskäytännöt huomioon ottaen lisätä ja edelleen kehittää olemassa olevia. Ekomatkailukohteet tulevat yhä suosittuiksi matkailijoiden keskuudessa, tässäkin on yksi kehittämisen kohde. Yksi merkittävä tekijä on se, että nepalilaisten palvelukulttuuri ja asennoituminen ulkomaalaisiin on huomattavan ystävällistä. Yhteistyötä ja korruption kitkemistä eri sektorien välillä on tehostettava.

Uhat

Kuten monissa kehitysmaissa, Nepalissa korruptio rehoittaa ja sitä on vaikea kitkeä. Ministerit, tuomarit, hallituksen virkamiehet ja poliisi ovat usein korruptioepäilyjen kohteena. Lahjontaa ja korruptiota tutkiva Transparency Internationalin vuonna 2014 tekemän tutkimuksen mukaan poliittiset johtajat teoriassa ovat kiinnostuneita poliittisen systeemin kehittämisestä mutta käytännössä suunnitelmat eivät heitä kiinnosta eivätkä johda käytännön tekoihin. Poliittiset johtajat pelkäävät kontrollin ja tarkkailun lisääntyvän, mikä tarkoittaisi sitä, etteivät he pystyisi käyttämään asemiaan omien tarkoitusperiensä edistämiseksi. Korruptioindeksin mukaan Nepali sijoittuu vertailussa sijalle 25 (Transparency International 2014) Tämän lisäksi epävakaiset poliittiset olosuhteet, suuri virkamiesten vaihtuvuus,

hallitusten lyhytikäisyys ja päätöksenteon hitaus vaikeuttavat olosuhteiden kehittymistä ja toimintaa. Lakien ja asetusten valvonta on tehotonta sekä puutteellista. Ympäristön saastuminen, luonnonmullistukset, globaali talouskriisi ja heikko infrastruktuuri ovat relevantteja uhkia maan kehittymiselle. Nepalissa toimivista ulkomaalaisomisteisten yhtiöiden voitot eivät jää kasvattamaan Nepalin taloutta.

3.3 PESTE-analyysi

Poliittiset tekijät

Nepalin poliittiset olosuhteet ovat 2000-luvulla olleet vaikeat ja epävakaiset. Tänäpäin Nepali on demokraattinen liittovaltio, jossa uskonnolla ei ole enää poliittista sijaa. Tie demokratiaan on ollut kuoppainen ja verinen. Nepali oli kuningaskunta vielä vuoteen 1990 saakka ja toiseksi viimeinen vallassa ollut kuningas Birendra suostui viimein laajaan poliittiseen uudistukseen. Hän muodosti parlamentaarisen monarkian, jossa kuningas oli valtion päämies ja pääministeri toimi hallituksen päänä.

Kymmenvuotinen, 1996 alkanut Nepalin sisällissota oli maan monarkistisen hallituksen ja kommunisti-maolaississien välinen konflikti. Maolaississien tavoitteena oli tehdä Nepalista kommunistinen maa. Sissit, joita arvioitiin olleen noin 20 000, luokiteltiin terroristeiksi ja siksi USA ja Englanti asettuivat tukemaan monarkiaa. Sodan pitkittyessä talouskasvu oli hyvin heikkoa, vain 2-2,5 % vuodessa. Sodan aikana yli 15 000 nepalilaista menehtyi ja yli satatuhatta joutui jättämään kotinsa. Kuningasperheen jäsenten murhat vuonna 2001 vaikeuttivat rauhanneuvotteluita entistään: kruununprinssi ampui 10 perheenjäsentä mukaan lukien itsensä ja valtaa pitäneen kuninkaan, isänsä. Toukokuussa 2006 hallitus julisti aselevon ja rauhanneuvottelut aloitettiin. Rauhansopimus solmittiin syksyllä 2006 sissikapinalisten ja demokraattisen hallituksen välille. (Wikipedia a 2015)

Rauhattomuudet jatkuivat sisällissodan jälkeen pitkään. Maolaississit pääsivät hallitukseen mutta erosivat ja liittyivät hallitukseen uudelleen kerta toisensa jälkeen. Vuonna 2008 Nepalista tuli tasavalta mutta tämäkään ei rauhoittanut poliittista ilmapiiiriä. Pääministerit erosivat yksi toisensa jälkeen, hallituksia koottiin ja hajotettiin. Yksikään hallitus ei ole istunut kahta vuotta kauempaa vuoden 1991 jälkeen. Maassa ei ole ollut voimassa olevaa pysyvää perustuslakia. Helmikuussa 2014 Sushil Koirala, Nepalin kongressin jäsen valittiin pääministeriksi saatuaan parlamentin hyväksynnän ja neuvottelut uuden perustuslain aikaansaamiseksi jatkuivat. Pitkien neuvotteluiden jälkeen elokuussa 2015 pe-

rustuslaki hyväksyttiin ja vastalauseena uudet mellakoinnit etelä-Nepalissa alkoivat. (BBC 2015)

”Nepalin poliittiset ryhmät ovat vääntäneet kättä perustuslain sanamuodoista siitä asti, kun hindumonarkia vuonna 2007 syrjäytettiin kymmenen vuotta jatkuneen sisällissodan jälkeen. Seitsemän viime vuotta Nepalissa oli väliaikainen perustuslaki, jonka alun perin oli tarkoitus olla voimassa vain pari vuotta. Uuden perustuslain mukaan Nepal on demokraattinen liittovaltio, joka koostuu seitsemästä maakunnasta ja jossa uskonto on erotettu politiikasta. Vaikka uuden perustuslain toivotaan tuovan yhtenäisyyttä Nepaliin, jossa on noin sata eri etnistä ryhmää, laki on myös jakanut kansaa” (Helsingin Sanomat 2015)

Nepalin hallitus työskenteli maanjärityksen jälkeen suuren paineen alaisena ja perustuslain valmistuminen pahensi tilannetta. Elokuusta 2015 lähtien eräät etniset vähemmistöt tukkivat maantien ja raja-alueen Intian ja Nepalin välisellä rajanylityspaikalla protestiksi uutta perustuslakia vastaan. Tämä rajanylityspaikka on erittäin tärkeä, sillä sitä kautta kuljetetaan suurin osa Nepalin tarvitsemasta polttoaineesta ja muista tarvikkeista. Polttoainepula vaikeutti matkailuelinkeinon toimintaa, matkailijat eivät päässeet siirtymään haluamilleen alueille ja kauppasaarto nosti kaikkien tuotteiden hintoja. Avustusrekat jäivät rajalle kuukausiksi ja sopu saatiin aikaiseksi helmikuussa 2016.

”Rajaliikenne Nepalin ja Intian välillä oli katkoksissa syyskuusta 2015 – helmikuuhun 2016. Katkos aiheutti Nepalissa pulaa polttonesteistä (diesel, bensiini, nestekaasu), elintarvikkeista ja lääkkeistä. Rajaliikenteen uudelleen auettua on tilanne vähitellen palautumassa normaaliksi.” (Suomen ulkoasianministeriö)

Taloudelliset kilpailuvoimat

Nepali kuuluu maailman köyhimpiin ja vähiten kehittyneisiin maihin maailmassa. Nepalaisista noin 25 % elää päivittäin köyhyysrajan alapuolella. Maan bruttokansantuotteen arvioitiin vuonna 2015 kasvavan 21,36 miljardiin USD:iin ja BKT per capitaan noin 2400 USD:iin. BKT:n kasvuennusteksi vuodelle arvioitiin 3,4 %. (CIA 2016). Näin ei kuitenkaan käynyt, sillä 2015 maanjäritys lamautti talouskasvun.

Koska poliittiset olot ovat edelleen levottomat, on työperäinen maastamuutto lisääntynyt. Satoja tuhansia nepalilaisia lähtee parempien työmahdollisuuksien houkuttelemana mm Intiaan, Malesiaan, Kuwaitiin ja Qatarin. Nepalin talous nojaa vahvasti näiden maasta muuttajien Nepaliin tekemiin rahälähetyksiin, joiden osuus BKT:stä on peräti 29 %. (CIA, 2016) Rakennustyömaalla Nepalissa kouluttamaton työntekijä ansaitsee noin 8 000 Nepalin rupiaa kuukaudessa (noin 60 euroa), kun esimerkiksi Qatarissa rakennustyömaalla hankkii 20 000–25 000 Nepalin rupiaa (150–185 euroa) kuussa. Qatarin väestöstä on 88

prosenttia vierastyöläisiä. Vierastyöläisistä noin 16 % tulee Nepalista, eli maassa on noin 300 000 nepalityöntekijää. He ovat Qatarissa haluttua työvoimaa, sillä nepalilaiset eivät pyri edistämään elinolojensa kohentamista maassa. (Suomen ulkoasiainministeriö 2014)

Ulkomaiset investoinnit lisääntyvät eniten palvelualalla. Kaikista eniten investointeja houkuttelevat kuljetusala, hotelli- ja ravintola-ala, terveys- ja sosiaalipalvelut sekä IT-ala. Uusien pankkien ja rahalaitoksien lisääntyminen on merkki ulkomaisten investointien kasvusta ja, työperäisen maastamuuton yhä lisääntyessä, siirtotyöläisten rahälähetysistä. Finanssialan kehittymättömät voimavarat, heikko valvonta ja mekanismien monitorointi eivät ole saaneet optimaalista hyötyä ulkomailta tulevista rahälähetysistä. Yksityinen sektorin osuus on merkittävä tekijä Nepalín taloudellisen kehityksen kannalta. Se luo työpaikkoja ja edistää työllisyyden kasvua ja tässä pienet ”non-export” yritykset ovat pääosassa. Näitä yrityksiä löytyy eniten hotelli- ja ravintola-alalta sekä teollisuudesta. (The Royal Norwegian Embassy in Nepal 2014)

Nepalín talouskasvu hidastui maanjärityksen jälkeen merkittävästi. Heikohkoa talouskasvua oli ollut tasaisesti aina vuoteen 2015, asti jolloin GDP laski 5,1 %:sta 3 %:iin. Aasian kehityspankki, Asian Development Bank, arvioi, että vuonna 2016 kasvua saattaisi tulla vain 1,7 % mutta jo vuoden 2017 arvioksi esitettiin 4,8 %. Inflaatio vuonna 2016 on noin 10,5 % ja arvioiden mukaan 2017 hiukan pienempi (7,2 %). Talouskasvua jarruttavat hidas toipuminen maanjärityksestä, poliittiset erimielisyydet ja kauppasaarto Terain alueella sekä jo toisen kerran peräkkäin maata ravistelleet erittäin rankat monsuunisateet. Maanjärityksestä toipuminen on ollut harmittavan hidasta pitkälti uuden perustuslain hyväksymisen jälkeen alkaneista mellakoista johtuen. (Asian Development Bank 2016)

Sosiokulttuuriset tekijät

Viimeisimmässä väestölaskennassa 2011 nepalilaisia oli 26,5 miljoonaa, joista työikäisiä 15 - 60 -vuotiaita on 54 %. Miehiä väestöstä on 49 % ja naisia 51 %. Suurin osa, 36,5 %, väestöstä on 25–54 -vuotiaita (miehiä 5,552,621 ja naisia 5,964,599). Nepalilaisten keski-ikä on 23,4 vuotta ja vuoden 2015 eliniänodotteeksi arvioitiin 67,5 vuotta, (miehillä 66 vuotta ja naisilla 68). Maan virallinen kieli on nepali, jota puhuu 44 % väestöstä. Kaiken kaikkiaan Nepalissa puhutaan 123 eri kieltä. Väestö koostuu 139 eri etnisestä ryhmästä. Lukutaitoisia on 63,9 % väestöstä; miehistä 76,4 % osaa lukea ja naisista vain 53,1 %. (CIA 2016)

Nepalissa eri uskontokuntien edustajat elävät varsin harmonisesti keskenään; uskonnot ja rituaalit ovat hiukan sekoittuneetkin aikojen saatossa. Nepalilaisista 81 % on hinduja, 9 %

buddhisteja, muslimeita 4,4 %, loput kristittyjä. Uskonnot määrittelevät paitsi elämäntapaa sekä eri elinkeinoja (uskonnollisista syistä naudanlihatuotteet ovat kiellettyjä eivätkä kaikki ravintolat tarjoa naudanlihaa). Kulttuuri on erittäin värikästä, monimuotoista ja rikasta: kielet, vaatteet, korut, rituaalit, juhlat, seremoniat, ruokakulttuuri, musiikki ja taide ovat ainutlaatuisia. Luokka- ja kastijako on laitton mutta se toimii käytännössä, eri luokkia ja kasteja on noin 100. Kastijako liitetään vahvasti hindulaisuuteen, sillä hindut uskovat, etteivät ihmiset ole tasaveroisia. Kastijako ja syntyperä määrittävät pitkälti aseman yhteiskunnassa, esimerkiksi pappiskasti eli bramiinit ovat ylintä kastia. He ovat hyvin koulutettuja (esim. lääkäreitä tai lakimiehiä). Hindulaisuudessa kaikilla ei ole kastia; dalitit ovat kastittomia ja heitä pidetään yhteiskunnan pohjasakkana. Dalitit saavat tehtäväkseen useimmiten kaikista likaisimmat ja raskaimmat työt.

Naisten ja tyttöjen asema yhteiskunnassa on hyvin heikko ja epätasa-arvoinen. Tytöt eivät pääse kouluun yhtä helposti kuin pojat ja tytöt avioituvat nuorina. Vanhemmat laittavat poikien koulutuksen etusijalle ja tyttöjen työpanosta tarvitaan kotona. Tyttöjen tärkeimpänä tehtävänä pidetään lasten saamista ja ensimmäisen lapsensa tytöt saavat jo noin 20-vuotiaina. Nepalilainen elämäntapa on perusarvoiltaan hyvin konservatiivinen ja yhteiskunnassa ja perheissä vallitsee tarkka patriarkaalinen järjestys. Perinteiset kulttuuriset arvot vaikuttavat vahvasti yrityselämään.

Teknologiset tekijät

Nepaliin vuonna 2002 perustettu National Information Technology Centerin tehtävänä on muun muassa kehittää ja edistää maan IT-sektorin kasvua, tuoda IT-tekniologiaa enemmän kansalaisten ulottuville, parantaa internetyhteyksiä ja matkapuhelinverkkoa ja luoda alalle uusia työpaikkoja. (National Information Technology Center 2015)

Puhelinlinjat toimivat Nepalissa heikosti ja puhelinyhteyksissä on suuria eroja riippuen asuinpaikkakunnasta. Puhelinyhteyksien kehittämiseksi on suuri tarve. Kuitenkin matkapuhelinten käyttäjien määrä lisääntyy vauhdikkaasti, 23 miljoonalla nepalilaisella oli matkapuhelin vuonna 2014. Nykyään jo noin 90 % nepalilaisista asuu matkapuhelinverkon peittoalueella. Internetin käyttäjiä on 3,8 miljoonaa (12,7 % väestöstä).

Nepalin hallitus omistaa useita englannin- ja nepalinkielisiä päivittäin ilmestyviä sanomalehtiä, Radio Nepalin ja Nepal Television Corporationin. Tämän lisäksi on satoja yksityisomistuksessa olevia radio- ja TV-kanavia sekä sanomalehtiä, joista suurin osa ilmestyy maan keskiosissa ja Katmandun laakson alueella. (CIA 2016)

Ekologiset tekijät

Nepalin luonto on erittäin herkkä vahingoittumaan ja maan väestönkasvu aiheuttaa lisäpaineita maaperälle. Alati kasvava väestömäärä tarvitsee lisämaata maanviljelykselle tuottaakseen ruokaa sekä polttopuuta. Heikko ilmanlaatu erityisesti Katmandun laaksossa on päivittäinen ongelma.

Metsiä on raivattu rakennustarpeiksi ja polttopuiksi ja tieverkon laajentamista varten eikä uutta metsää ei istuteta kaadetun tilalle. Alueille, jossa energian tarve on suurta mutta luonnonvarat vähäisiä, on esitelty uusia vaihtoehtoisia energianlähteitä kuten aurinkoenergiaa ja –paneeleita. Aurinko- ja biokaasuenergian tuotannolla on suuret kasvun mahdollisuudet. (Armington ym 2006, 67 -75)

Globaali ilmaston lämpeneminen luo pitkäaikaisia haasteita Nepalinkin matkailulle. Mon-suunisateet aiheuttavat maanvyöryjä eritoten vuosina, jolloin sateet ovat olleet epätavallisen rankkoja. Jäätikköjen sulaminen ja sulamisvedet nostavat vuoristojärvien vedenpintaa vaaralliselle tasolle ja tulvat ovat jo aiheuttaneet ihmishenkiä vaatineita onnettomuuksia. On arvioitu, että Himalajan jäätiköt kutistuvat 20 % vuoteen 2035 mennessä. Joet kuivuvat vaikuttaen siten maanviljelyyn, joka on nepalilaisten päätoimeentulon lähde. Intiaan virtaavan Ganges-joen vedestä 40% tulee Nepalista ja Gangesin vettä käyttää peräti 25 % Pohjois-Intian väestöstä. Joen kuivuminen aiheuttaisi mittavia ongelmia Intiassa. (Armington ym 2006, 67-75)

Matkailu rasittaa Nepalin ympäristöä. Mitä enemmän matkailijoita, sitä suurempi on elintarvikkeiden ja polttoaineen kulutus. Matkailijat jättävät jälkeensä vuosittain suuren määrän jätettä eikä Nepalin jätteenkeräys ole länsimaisella tasolla. Lehmät, lampaat ja vuohet syövät sen minkä pystyvät ja loput kotitalousjätteestä poltetaan. Jätteiden poltto omalta osaltaan pahentaa ilman laatua. Mount Everestin kiipeilyretkikunnat jättävät jälkeensä suuret määrät jätettä joka vuosi. Vaikka Nepalin hallitus on määrännyt retkikunnat uhkasakon uhalla kuljettamaan kaikki jätteet vuorilta ja perusleireiltä pois, näin ei kuitenkaan käy. Viranomaisvalvonta on tässä kohtaa tehotonta.

”Vuonna 2010 Nepalin viranomaiset aloittivat vuorella järjestelmällisemmän siivoamisen. Ensimmäinen tätä tarkoitusta varten lähes huipulle asti kiivennyt retkikunta toi palatessaan 25 tonnia jätettä alas vuorelta. Jäte oli enimmäkseen käytettyjä telttoja ja tyhjiä happipulloja – ja valtava määrä tonnikalapurkkeja. Jätteet joudutaan kuljettamaan vaivalloisesti alas perusleiriin, ja se osa, jota ei voida hävittää itse paikalla-

la, viedään Lukhlaan, josta se lennätetään Kathmanduun. Viranomaiset ovat nyt päättäneet, että joka retkikunnan pitää maksaa 4 000 dollarin ennakkomaksu, jonka tarkoitus on taata, että ne tuovat kaikki varusteensa vuorelta pois. Ympäristöryhmien mukaan kyseessä on kuitenkin pikkusumma, jolla ei ole käytännön merkitystä.” (National Geographic, 2013).

4 Nepalín maanjäristys 25.4.2015

Nepalín maanjäristys 25.4.2015 oli yksi voimakkaimmista maanjäristyksistä 80 vuoteen surmaten 7900 ihmistä. Sen voimakkuudeksi mitattiin 7.8 Richterin asteikolla. Lievempi, mutta silti voimakas, jälkijäristys tuli 12.5. (Wikipedia c 2015). YK:n mukaan 130 000 kotia tuhoutui. Katmandussa ja sitä ympäröivässä laaksossa 4 historiallisesti merkittävää nähtävyyttä (Basantapur Durbar Square, Patan Durbar Square, Bhaktapur Durbar Square, Swayambhu Nath and Boudha Nath) vaurioituivat pahasti. Patikointireitit Langtangin, Manaslun, Ganesh Himalin, Ruby Valleyn ja Rowlingin alueilla vahingoittuivat niin ikään ja niiden korjaaminen tulee viemään aikaa. Maanjäristys tapahtui kesken parhainta kiipeilysesonkia ja kaikki retket keskeytettiin. Hotelleita, rakennuksia ja teitä vaurioitui pahasti. Hotellivarouksista peruttiin noin 80% ja noin 45,000 matkailijan arveltiin keskeyttäneen lomansa ja lähteneen maasta. Tämä oli merkittävä mutta ymmärrettävä seuraus: matkailijat pelkäsivät jälkijäristystä ihan syystäkin.

4.1. Tuhot ja maanjäristyksen vaikutus matkailuelinkeinoon

Nepalín matkailutulojen osuus on 4,3 % maan bruttokansatuotteesta ja matkailualalla työskentelee 3,5% maan työikäisestä väestöstä. Vuonna 2014 työpaikkoja alalla oli 426 000. Pelkästään Mount Everestin kiipeilyluvista saatavat tulot ovat Nepalín valtiolle ovat noin 3,5 miljoonaa USD:ia vuodessa. Nepalissa on 7 muutakin vuorenhuippua, joille tarvitaan pakolliset kiipeilyluvat. Osaa vuorenhuipuista kontrolloi Nepalín hallitus ja osaa NMA eli Nepalese Mountaneering Association. Vuoristokiipeily on sherpoille olennainen toimeentulonlähde, sillä kantajat ja oppaat ansaitsevat koko vuoden tulot yhden kiipeilysesongin aikana eli noin 5000 – 6000 dollaria/henkilö. Arvion mukaan matkailun elpyminen tapahtuisi nopeasti ja kansainvälisten matkailijoiden poisjääntiä paikkaamaan tarvitaan kotimaisia, intialaisia ja kiinalaisia matkailijoita. (Nepal Economic Forum 2015)

Luonnonmullistuksille ei koskaan ole oikeaa hetkeä eikä tämäkään maanjäristys kesken matkailusesonkia ei olisi voinut tapahtua pahempaan aikaan. Rahalliset menetykset matkailulle olivat merkittävät: lentoyhtiöt, hotelli-, ravintola ja matkatoimistoyrittäjät menettivät tuloja, tuhannet sherpat menettivät vuosiansionsa lähes kokonaan, kun kalliit kiipeilyluvat ja -retket peruutettiin. Hitaasti vuosittain kasvanut talouskasvu pysähtyi.

Ensimmäisten arvioiden mukaan vahingot nousevat 5,15 mrd USD:iin, taloudelliset menetykset 1,9 mrd USD:iin ja elpymiseen ja jälleenrakentamiseen tarvitaan noin 6,6 mrd USD. Hotellit kärsivät vahinkoja 16 294 miljoonan Nepalin rupian, vahingoittuneet patikointireitit 426 miljoonan rupian ja matkanjärjestäjät 6,9 miljoonan rupian edestä. Matkailusta saatavien menetettyjen tulojen summaksi arvioitiin 47 miljoonaa, ilmailualan 4,7, trekking 5,7 ja matkanjärjestäjien 4,9 miljoonaa Nepalin rupiaa. (Taulukko 1). Tämän lisäksi valtio menettää verotuloja ja se tarvitsee lisävaroja matkailuelinkeinon uudistamiseen ja markkinointiin. Vaurioituneiden tai kokonaan tuhoutuneiden nähtävyyksien, hotellien, teiden, siltojen, patikointireittien korjaaminen ja jälleenrakentaminen maksaa valtiolle satoja miljoonia dollareita.

Taulukko 1 Yhteenveto maanjäristyksen aiheuttamista arvioiduista vahingoista ja menetyksistä. (United Nations)

TABLE 9.7: SUMMARY TABLE OF ESTIMATES OF DAMAGES AND LOSSES

	Value of damages (NPR million)	Value of total flow changes (NPR million)	Time distribution of revenue losses	
			2015-16 (NPR million)	2016-17 (NPR million)
Damages	18,862.77			
Hotels and others	16,294.5			
Homestays	1,720.0			
Eco-lodges	415.3			
Trekking trails	426.1			
Tour operators	6.9			
Changes in flows		62,379.32	40,477.69	16,179.36
Tourism revenues		47,013.0	34,117.1	12,896.0
Air transport revenues		4,720.0	3,280.0	1,440.0
Homestay		495.3		
Tour operator revenues		4,924.0	3,080.6	1,843.4
Trekking revenues		5,711.3	Not estimated	Not estimated
Restaurant revenues		11.1	Not estimated	Not estimated
Promotion campaign costs		5,250	2,730.0	2,520
Cost of demolition and rubble removal		3,772.56	3,018.1	754.5

Toinen matkailusesonki oli alkamassa 5kk maanjäristyksen jälkeen eikä valtio halunnut menettää enempää tuloja. Viranomaiset julkistivat katastrofialueet turvallisiksi matkailijoille jo 3kk maanjäristyksen jälkeen eivätkä kaikki tahot olleet vakuuttuneita päätöksen järkevyydestä.

”As many of the monuments in these sites are still in a precarious state, the UNESCO Office in Kathmandu reminds the general public to be extra cautious and reconsider the

necessity of visiting these sites, while hoping that the decision of reopening them can be re-examined. It has requested the Nepal Tourism Board and the Department of Archaeology to carefully plan the reopening process, prioritizing safety and security... Given the enormous importance of cultural heritage to the tourism economy, UNESCO considers that the future rebuilding programme should incorporate ways for visitors to see and understand work in progress. Furthermore, the rebuilding and conservation work needs to be part of a wider sustainable development strategy that aims to revitalize the economy of the area. Therefore, UNESCO urges a well-coordinated mechanism with creative problem-solving for the management of damaged sites. ”
(Unesco)

Hallituksella oli suuret paineet houkutella matkailijat takaisin. Valokuvista päätellen koko Nepali oli sortunut mutta pahimmat vahingot tapahtuivat varsin pienellä alueella Katmandun laaksossa. Esimerkiksi Chitwanin ja Bardian luonnonpuistot sekä Pokhara hotelleineen säilyivät vahingoittumattomina. Muutamat vaellusreitit olivat jonkin aikaa suljettuina, sillä ne olivat osittain vaurioituneita ja koska maan- ja lumivyöryjen vaara oli suuri. Reittien varrella sijaitseva pienet majoitusliikkeet eli teahouset toimivat normaalisti. Everest Base Camp, Gokyo Lakes, Three Passes, Annapurna Circuit and Annapurna Sanctuary kärsivät pieniä vahinkoja. Ne kuitenkin julistettiin turallisiksi Miyamoto Internationalin, joka on kansainvälinen maanjäristyksiä tutkiva järjestö, tutkittua olosuhteet. (Armington ym 2006, 67-75)

4.2. Kriisinhallinta maanjäristyksen jälkeen

Ensimmäiset uutiset heikosta kriisinhallinnasta levisivät mediassa jo pari päivää maanjäristyksen jälkeen. Hallitusta syytettiin liiasta kontrolloimisesta ja jopa avustustoimien hidastamisesta rauhanaikaisine toimintamalleineen. (The Guardian a 2015). Avustuksia virtasi ulkomailta sekä lento-, että maanteitse mutta niitä ei pystytty tehokkaasti jakamaan apua tarvitseville. Osa avustuslennoista ei päässyt edes Katmanduun saakka, sillä lentokentän toimintakapasiteetti ei ollut riittävä maahan pyrkiville lentokoneille. (The Guardian b 2015). Hallitus yritti periä veroja ja muita uusia maksuja maahantuoduista tarvikkeista ja halusi, että kaikki avustusrahat toimitetaan suoraan heidän hallinnoimilleen tileille (The Economist 2015). Tämä aiheutti vaikeita pullonkaulatilanteita ja varsinkin avustusjärjestöt turhautuivat toiminnan vaikeuteen. Katastrofitilanteissa osa avusta, niin taloudellisesta kuin materiaalisestakaan, ei koskaan pääse perille. Korruptio rehottaa kriisitilanteissakin, vaikka UNCTC (United Nations Centre on Transnational Corporations) sitä yrittääkin karsia. Avustustoimet pääsivät kunnolla alkuun vasta, kun lievän painostuksen ansiosta hallitus päätti luopua liiasta kontrolloinnista ja keskittyä avun jakamiseen ja koordinoitiin.

4.3 Toimenpiteet matkailun elvyttämiseksi

Toukokuussa Pacific Asian Travel Association, eli PATA, ilmotti osallistuvansa omalta osaltaan avustustoimiin. PATAn avulla laadittiin varsin seikkaperäinen raportti ehdotuksista ja toimenpiteistä, joilla Nepali saisi kallisarvoiset matkailijat palaamaan takaisin. Raportin laatineella matkailualan ammattilaisista koostuvalla työryhmällä on kokemusta vastaavanlaisista luonnonkatastrofeista muun muassa Filippiineiltä, Thaimaasta ja Sri Lankasta ja valmistelussa oli mukana kokeneneita nepalilaisia matkailualan ammattilaisia. Lyhyessä ajassa valmistuneen Nepal Tourism Rapid Recovery Task Force Reportin tarkoituksena on muodostaa toimiva ja toteutettavissa oleva toimintasuunnitelma, joka olisi täysin Nepalin hallituksen käytettävissä. Kuusi eri työryhmää koosti raportin, jossa on yli 250 konkreettista ideaa ja kehitysehdotusta. Jokaisella ryhmällä oli oma työstettävä teemansa, johon he keskittyivät. Ryhmät hakivat ideoita ja toimenpiteitä kansainvälisten ja Aasian markkinoiden B2B-markkinoiden elvyttämiseen, tunnettujen bloggareiden kutsumiseen Nepaliin (positiivisten tarinoiden ja imagon kertominen ja ylläpito), näkyvyyden lisäämiseen ja kampanjointiin sosiaalisessa mediassa, Nepalin matkailubrändin uudelleenmuotoiluun, perinteisten medioiden informoimiseen matkailun infrastruktuurin maanjäristyksen jälkeisestä tilanteesta ja palvelujen saatavuudesta Nepalissa sekä osallistumiseen matkamessuille ja yhteistyökumppaneiden tapaamisiin. (PATA 2015)

Monia käytännöllisen raportin toimenpiteitä otettiin heti käyttöön. Sosiaalisessa mediassa näkyvyyttä parannettiin Twitterissä, Facebookissa ja Instagramissa uusilla markkinointisloganeilla ja –kampanjoilla. Näitä ovat ”Nepal.Back on Top of the World”, ”Naturally Nepal, Once is not Enough” ja ”I am in Nepal Now”. Nepal Tourism Board järjesti vuonna 2015 kolme familiarization trip:iä eli tutustumismatkaa lentoyhtiöille, intialaisille matkailutoimittajille ja matkanjärjestäjille ja lisää tutustumismatkoja on suunnitteilla. (My Republica 2015) Kesällä 2015 Nepal Tourism Board avasi verkkosivuston Nepalnow.org:in, joka tarjoaa luotettavaa ja ajankohtaista tietoa Nepalin eri alueiden tilanteesta ja matkailuolosuhteista. Se järjestää teemakampanjoita, suurimmaksi osaksi valokuvauskilpailuina. Sivustolle voi kuka tahansa julkaista omia matkakertomuksiaan Nepalista. (Nepalnow 2015). Läsnäolo matkamessuilla koettiin hyvin olennaiseksi tavaksi lisätä näkyvyyttä ja välittää tietoa maan matkailun tilanteesta. Nepal Tourism Board osallistui elokuussa 2015 Singaporen suurimmille matkamessuille, Guangzhoun kansainvälisille GITF-messuille keväällä 2016 ja toukokuussa 2016 Bangladeshin BITUR-messuille.

5 Nepalin kriisinhallintasuunnitelmat

Nepalin luonnonolosuhteet ovat paitsi kauniit mutta pahimmillaan hengenvaaralliset.

Tulvat, tulipalot, metsäpalot, epidemiat, maanvyörymät, rankat monsuunisateet ja maanjäristykset ovat Nepalin olosuhteissa odotettavissa olevia ongelmia.

Tulevaisuudessa tuhannet ihmiset kärsivät traagisista seurauksista entistä enemmän, jollei kriiseihin varauduta paremmin etukäteen. Ilman toimivaa pelastus- ja kriisinhallintasuunnitelmaa ennestäänkin heikot perusinfrastruktuurit vahingoittuvat. Vaikkei maanjäristyksiä voida estää, voidaan niihinkin varautua monin eri tavoin, jotta vahingot taloudelle, ihmisille, rakennuksille ja ympäristölle jäisivät mahdollisimman pieniksi. Ennakkovarautumisen ja pelastusstrategioiden laadintaan ja toteuttamiseen Nepali on saanut paljon tukea eri kansainvälisiltä järjestöiltä.

5.1 Natural Disaster Calamity Act ja National Strategy for Disaster Risk Management

Natural Disaster Calamity Act

Nepaliin on säädetty vuonna 1982 Natural Disaster Calamity Act, jonka mukaan Nepalin hallitus mm. pidättää itselleen oikeuden koordinoida, säädellä ja valvoa kansainvälistä kriisiapua. Lain pääperiaatteita seuraten Nepalin hallitus laati vuonna 2009 ensimmäisen kansallisen suunnitelman luonnonkatastrofien kriisinhallintaan eli National Strategy for Disaster Risk Managementin. Suunnitelman laatimisessa hallitusta auttoivat UNDP ja ECHO (Euroopan Komission humanitäärisen avun toimisto). Neliosaisessa suunnitelmassa kartoitetaan Nepalia uhkaavat luonnonkatastrofit ja muut riskit, jotka potentiaalisesti voivat aiheuttaa laajamittaista vahinkoa ja tuhoa kansalaisille, maalle ja sen taloudelle sekä jaetaan vastuut ja tehtävät kullekin toimintasektorille. Tämän lisäksi kerrotaan olemassa olevista laeista, säädöksistä ja käytännöistä, joiden avulla ennakkoon varaudutaan kriisinhallintaan. Varsinainen master plan sisältää sekä lyhyt- että pitkäkestoisia suunnitelmia kriiseihin varautumiseen, ennakkosuunnitelman mukaisten kohtien implementointiin ja monitorointiin. (Ministry of Culture, Tourism & Civil Aviation 1982)

National Strategy for Disaster Risk Management NSRDM

Vuonna 2008 laadittu strategia keskittyy määrittelemään velvollisuudet ja vastuut ennen kriisiä ja kriisin jälkeen tapahtuviin pelastustoimenpiteisiin ja velvoittaa Nepalin hallituksen ottamaan vastuun kriisinhallinnasta. Strategia perustuu Hyogo Framework for Action-

ohjeistukseen, joka määrittää viisi Nepalin kriisinhallinnan tärkeintä kohtaa. Pääkohdat ovat ennaltaehkäisy, pyrkimys tuhojen vähentämiseen, kriisiin valmistautuminen, nopea reagointi ja elpyminen. Strategia suosittelee lainsäädännön ja kehitystoimien uudelleenjärjestelyä (Ministry of Culture, Tourism & Civil Aviation 2008)

5.2 Nepal Centre for Disaster Management NCDM

Nepal Centre for Disaster Management perustettiin 2002 ja sen tarkoituksena on vähentää luonnonkatastrofien vaikutusta Nepalissa. Katastrofien pääasialliset syyt ovat maan maanjäristyksille altis sijainti mannerlaattojen risteyskohdassa, vaihtelevat luonnon olosuhteet, lisääntynyt ja hallitsematon väestön kasvu, heikko taloudellinen tilanne ja lukutaidottomuus. Puutteelliset hallinnon toimintatavat ja kansalaisten tietämättömyys kuinka toimia onnettomuustilanteissa tekevät kriisinhallinnasta entistä vaikeampaa. Kriisinhallintakeskuksen tavoitteena on kehittää sopivaa teknologiaa katastrofiriskin vähentämiseksi sekä saada sitä käyttöön riskialttiille yhteisöille. Keskus järjestää koulutusta, seminaareja, työpajoja ja näyttelyitä kansallisella ja kansainvälisellä tasolla vähentääkseen ja mahdollisuuksien mukaan hallitakseen katastrofien syntymistä. Kansallisella tasolla kehitetään ohjelmia, joilla pyritään parantamaan selviytymismahdollisuuksia katastrofitilanteessa kuten opettamalla kansalaisille kuinka toimia kriisitilanteessa. Keskus haluaa kriisitilanteessa toimia välittäjänä viranomaisten ja kansalaisten apuna sekä koordinoivana elimenä hallituksen ja voittoja tavoittelemattomien järjestöjen välillä. Keskuksen rooli on toimia aktiivisesti yhteistyössä hallituksen kanssa kriiseihin liittyvässä etukäteissuunnittelussa ja pelastus- ja avustustoiminnassa. (Nepal Centre for Disaster Management 2016).

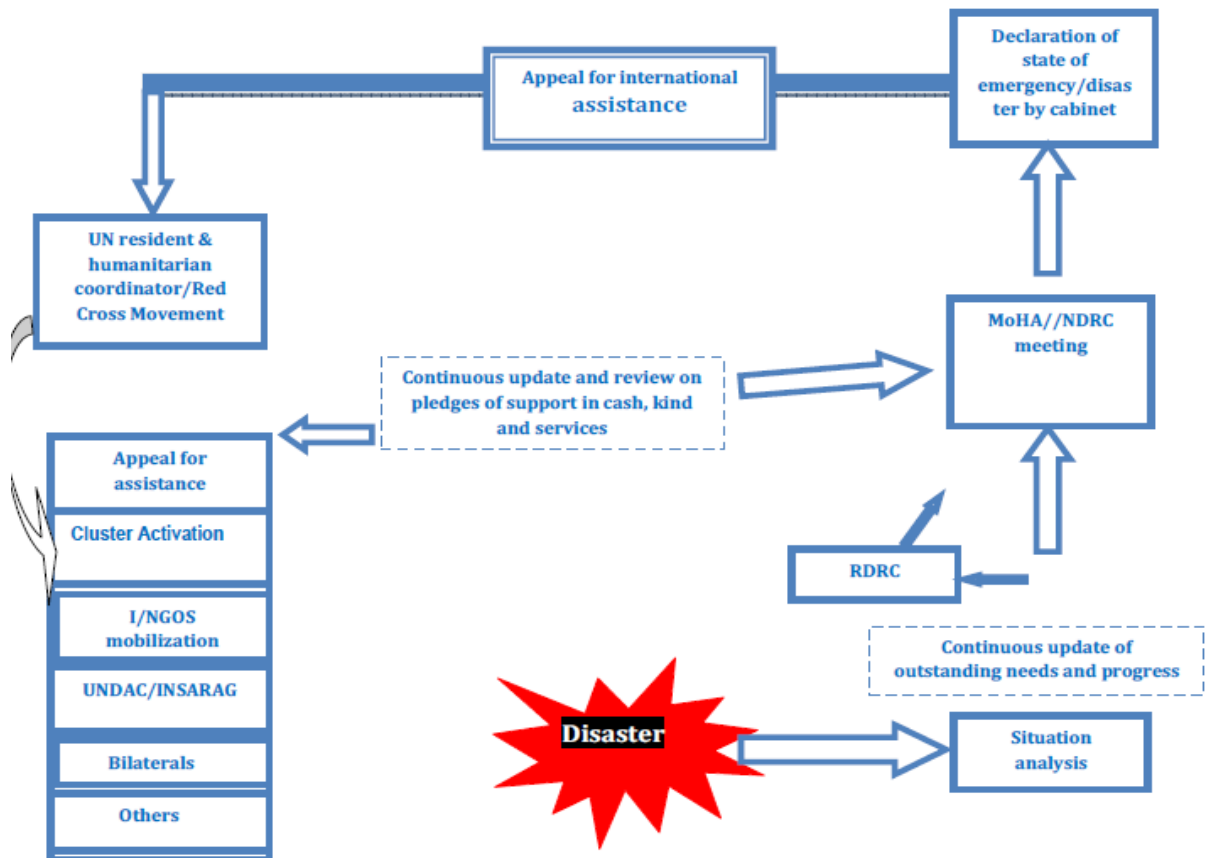
5.3. National Disaster Response Framework NDRF

Nepalin sisäasiainministeriö on julkaissut 2013 suunnitelman, joka luo konkreettisemmat puitteet riskienhallinnalle luonnonkatastrofin sattuessa kuin National Strategy for Disaster Risk Management eli NSDRM. Uudelle konkreettisemmalle suunnitelmalle tuli tarvetta, koska NSDRM-suunnitelmaa pidettiin liian laaja-alaisena, hallituksen hitaaseen toimintaan oltiin tyytymättömiä ja kaivattiin selkeitä toimintaohjeita kriiseihin valmistautumiseen.

Tämä suunnitelma loi tarkat raamit kohti tehokaampaa ja koordinoitumpaa kriisinhallintaa. Suunnitelman fokuksena oli keskittyä erityisesti kansallisen tason operatiiviseen pelastussuunnitelmaan kansainvälinen avustustoiminta mukaan lukien. Nepalin hallitus voi pyytää kansainväliseltä yhteisöltä apua eli mm. YK:n humanitäärisen avun

koordinaattorilta, Punaiselta Ristiltä sekä alueellisilta organisaatioilta. Toimintasuunnitelmassa on selkeästi esitetty kunkin pelastusorganisaatioon kuuluvan osaston tehtävät operaation käynnistämiseksi vaihe vaiheelta aikarajoihin. Vastuualueet on kokonaisvaltaisesti toimenpiteineen jaettu maakunnittain, kunnittain ja kylittäin. Maanjäristyksen sattuessa ensimmäisenä tilanteeseen reagoi tunnin sisällä National Seismological Center eli NSC, joka hälyyttää District Development Committeeen (alueellinen kehityskomitea). Tiedot välitetään sisäasianministeriöön, viestintäministeriöön, alueelliselle katastrofiavun komitealle (DDRC), Development Disaster Committeeelle (DDC), kunnanhallituksille ja Village Development Committeeelle (VDC) ja näin kunkin alueen pelastusorganisaatio aktivoituu kukin omalla vastuualueellaan. Tässä toimintasuunnitelmassa otetaan huomioon integroituna 1999 säädetty laki "Local Self-Governance Act", jossa veloitetaan kuntia ja kyliä ottamaan suurempi vastuu kriisinhallinnan järjestämisestä ja hallinnasta omalla alueellaan.

Nepalin hallitus eli kabinetti välittää ensi käden tietoa ja ottaa yhteyttä kansainvälisiin avustusjärjestöihin kuten Punaiseen Ristiin ja YK:n humanitäärisen avun koordinaattoriin, jotka puolestaan vetoavat kansainväliseen yhteisöön avunpyynnöllä. Tietoa jaetaan mm. alueellisille organisaatioille, voittoa tavoittelemattomille järjestöille (NGO), puoluejohtajille, medialle ja tietenkin nepalilaisille. Suunnitelmaan on sisällytetty toimintamalli kansalliselle ja kansainväliselle yhteistyölle. Tarpeen vaatiessa hallitus tekee työsuunnitelman pelastus- ja humanitäärisen avun työntekijöille ja koordinoi niiden toimintaa onnettomuusaalueille. Hallitus neuvottelee bilateraalisia ja multilateraalisia sopimuksia naapurimaiden ja muiden ystävällismielisten yhteistyökumppanimaiden kanssa (Kuvio 2).

Kuvio 2. Kriisinanaikaisen kansallisen ja kansainvälisen avustusyhteistyön toimintamalli.
(National Disaster Response Framework)

Erityisen mielenkiintoista suunnitelmassa on osio, jossa hyvin seikkaperäisesti 49 kohdalla määritetään toimenpiteet ja tehtävät, joilla pidetään yllä toimintavalmiutta ja valmistaudutaan tuleviin kriiseihin. Näitä tehtäviä ovat esimerkiksi elintarvike- ja polttoainevaraston perustaminen Katmandun laakson alueelle, vedenjakelusuunnitelman luominen, Early Warning-systeemin suunnittelun loppuunsaattaminen ja toteutus, sopimus Kolkatan satamaviranomaisten ja Länsi-Intian rautateiden kanssa avustustarvikkeiden nopeaa perille toimittamista varten, toimintasuunnitelma vainajien käsittelyyn ja sortuneiden rakennusten, silltojen ja teiden korjaus- ja raivausryhmille. (Japan Ministry of Home Affairs 2013)

6 Japanin kriisinhallintasuunnitelma

Harva maa on niin perusteellisesti valmistautunut luonnonkatastrofeihin kuin Japani. Japanikin on maanjärityksille herkkää aluetta maantieteellisen sijaintinsa vuoksi, sillä maa sijaitsee kolmen koko ajan liikkuvien peruslaattojen risteytymäkohdassa. Vakavia maanjärityksiä tapahtuu suhteellisen säännöllisesti ja vuodesta 1995 lähtien Japanissa on ollut 14 yli 6,0 Richterin asteen maanjäritystä. Kobessa vuonna 1995 menehtyi 6400 ihmistä. Maanjäritysten lisäksi taifuunit, cyclonit, monsuunisateet ja niiden aiheuttamat maanvyörymät ja lumivyöryt uhkaavat japanilaisia vuosittain. Maailmassa arvioidaan olevan noin 1500 potentiaalisesti aktiivista tulivuorta (USGS 2015), ja niistä 83 sijaitsee Japanissa. Vuonna 2011 Sendain ja Miyagin alueella oli peräti kolme vakavaa maanjäritystä ja kuolleiden määrä oli 15 900. (Wikipedia d 2015)

Sendain maanjäritys tapahtui 125 kilometriä itään Honshun saarella, 380 kilometriä Tokiosta. Maanjäritys kesti kolme minuuttia ja se sai aikaan 130 kilometriä pitkän ja 159 kilometriä leveän repeämän mannerlaatassa. Järitys aiheutti tsunamin, jonka aallot olivat yli 40 metriä korkeita. Intian valtameressä tapahtunut tsunami 2004 nosti Thaimaan vesialueella aallot 5 -20 metrin korkuisiksi. Tsunami jätti kodittomiksi yli 300 000 japanilaista Iwaten, Fukushima ja Miyagin alueilla. Japanissa maanjäritykset nimetään aina sen kaupungin mukaan, jonka alueella maanjäritys tapahtui ja siksi 2011 maanjäritys on nimeltään Sendai (Wikipedia 2015). Tuhot Japanille olivat erittäin mittavat. Viimeisin maanjäritys Japanissa tapahtui 15.4.2016 ja sen voimakkuudeksi mitattiin 7.0 Richterin asteikolla.

6.1. Ennakkovalmistautuminen

Japanin hallituksen toimet katastrofeihin valmistautumiseen voidaan jakaa viiteen eri osaan. Ennakkovalmistautumisessa erityishuomiota kiinnitetään lainsäädännöllisiin seikkoihin, tieteelliseen tutkimustyöhön ja teknisiin näkökohtiin, katastrofeja ehkäisevään systeemin luomiseen ja siihen tarvittavaan teknologiaan, rakennusprojekteihin, joilla vahvistetaan maan kykyä suojautua luonnonkatastrofeja vastaan, hätätoimenpiteisiin ja pelastusoperaatioihin sekä tiedotuksen ja viestintäjärjestelmien parantamiseen. (Japanin sisäasiainministeriö).

Disaster Countermeasures Basic Act of 1961

Katastrofitilanteessa toimintaa määräävät useat lait ja säädökset mutta kaikista merkittävin on Disaster Countermeasures Basic Act of 1961. Siinä määritetään lainkäyttöalueet ja vastuut kaikilla aloilla, jotka liittyvät katastrofien hallintaan: katastrofisuunnitelmaan, katastrofien ennaltaehkäisemiseen; kiireellisiin toimenpiteisiin, hätätilan julistamiseen, elvytys- ja taloudellisiin toimenpiteisiin. Laki säätelee avun antamista ja toimittamista koskevia asioita yhteistyössä paikallisyksiköiden, Punaisen ristin ja muiden toimijoiden kanssa. Laki määrittää yksityiskohtaisesti prefektuureille ja kunnille kuuluvat vastuut. Tämän lisäksi prefektuurit suunnittelevat ja toteuttavat omalle alueelleen sopivan pelastussuunnitelman ja kaupungit ja kylät laativat omansa. Prefektuurit ovat viime kädessä aina vastuussa siitä, että heillä on voimassa oleva ja toimiva kriisinhallintasuunnitelma ja että palo- ja pelastuslaitokset ja tulvantorjuntayksiköt ovat toimintakuntoisia. Sekä prefektuurin ja kunnallistasolla on perustettava neuvosto huolehtimaan kriisin ennaltaehkäisystä. Neuvostoja johtavat prefektuurin kuvernööri sekä kaupunginjohtaja. Saman lain nojalla kansalliset ja paikalliset julkisyhteisöt laativat oman alansa tai yrityksensä pelastussuunnitelman, jonka he ovat velvollisia ilmoittamaan alueensa tai kaupunkinsa viranomaisille. Näin viranomaiset voivat puolestaan suunnitella oman, laajemman suunnitelman. (OECD)

Tähän lakiin pohjautuen valmisteltiin kaksi toimintasuunnitelmaa. Basic Disaster Management Plan suunniteltiin hallitukselle ja valikoiduille julkisyhteisöillisille yrityksille ja Local Disaster Management Plan, joka laadittiin aluetasolle (prefektuureille) sekä kunnallistasolle. Nämä perusteelliset suunnitelmat kattavat kaikki pitkän aikavälin ennakkosuunnitelmat katastrofeihin valmistautumiseen; kriisinhallintasysteemeihin, kriisinhallintaprojekteihin, kriiseistä toipumiseen ja elpymiseen. Kaikki kyseiset pelastussuunnitelmat olivat käytössä Sendain maanjäristystä hoidettaessa. Kriisitilanteessa pääministeri kutsuu koolle Emergency Disaster Response-ryhmän, joka koostuu ministereistä. (Library of Congress)

Act on Special Measures Concerning Nuclear Emergency Preparedness

Koska Japanissa on lukuisia ydinvoimaloita, mahdolliseen ydinoimaloaonnettomuuteen ennakkovalmistautuminen on otettu huomioon hyvin tarkasti. Tämä laki velvoittaa jokaisen ydinvoimalan perustamaan pelastusorganisaation ja nimittämään toimintaa johtamaan vastuuhenkilön. Radioaktiivisuuden noustua reaktoreissa tietyn turvallisuusrajan yli, vastuuhenkilön tulee välittömästi ilmoittaa tapahtuneesta asianomaiselle ministerille, prefektuurin kuvernöörille, kunnanjohtajalle ja naapuriprefektuurien kuvernööreille.

Ministerin tulee välittää tieto pääministerille. Hän puolestaan ministerien suositusten mukaisesti tiedottaa vaarasta kansalaisille etukäteen tiedossa olevia hälytyssysteemejä ja tiedotuskanavia hyväksikäyttäen. (Library of Congress)

The Act Concerning Support for Reconstructing Livelihood of Disaster Victims

The Act Concerning Support for Reconstructing Livelihood of Disaster Victims määrittää kuinka paljon kriisiuhreille varoja jaetaan toimeentuloa ja jälleenrakentamista varten. Valtio on vastuussa pelastussuunnitelman laadinnasta ja käytäntöönpanosta. Valtio paikallishallitusten ja tiettyjen julkisyhteistöjen avustuksella. Tällaisia yhteisöjä tai yrityksiä ovat Japan Post, Bank of Japan, Punainen Risti ja yritykset, joiden toimialaa ovat sähkö, ydinvoima tai kaasua. (OECD)

6.2 Kriisinhallinnan pääkohdat

Japanin kriisinhallintasuunnitelmiin voidaan katsoa kuuluvan neljä pääkohtaa, joiden huomioiminen on osoittautunut ensiarvoisen tärkeiksi kriisistä selviytymisen kannalta. Näitä ovat kriiseihin ennakkovalmistautuminen ja nopea reagointi onnettomuustilanteeseen, onnettomuudesta tiedottaminen monia eri kanavia hyväksikäyttäen, kansainvälisen avun pyytäminen, vastaanottaminen ja jakelu sekä vahvalla pohjalla olevat fyysiset resurssit. Kansallisella tasolla lainsäädännöllä luodaan pelastussuunnitelmat. Infrastruktuurin, maankäytön ja rakennusten suunnittelussa, materiaalien valinnassa ja kaavoituksessa otetaan huomioon maanjäristysriski (The Heritage 2011)

Sendain maanjäristyksessä hallitus reagoi nopeasti tapahtuneeseen. Seismologian laitoksen hälytettyä asianomaiset tahot Japanin hallitus kutsui koolle pääministerin johtaman hätäkokouksen. Vuorokauden sisällä puolustusministeri akitvoi puolustusvoimien erikoisjoukot, johon kuului 110 000 sotilasta ja reserviläistä. Hallitus hälyytti avustustehtäviin 28 000 poliisia sekä Disaster Management Agency. Avunpyyntö lähetettiin Japanin Punaiselle Ristille. Japan Civil Network for Disaster Relief-ryhmä toimi pääkoordinaattorina yli 300 organisaatiolle. (Library of Congress)

Kaksikielisellä meteorologian laitoksen internetsivustolla kerrotaan jo etukäteen yleistietoa maanjäristyksistä, tsunamieista ja taifuuneista. Kansalaisille ja järjestöille järjestetään pelastusharjoituksia säännöllisin väliajoin. Koululaiset osallistuvat pelastusharjoituksiin kuukausittain. Kouluissa, työpaikoilla ja kotona kansalaisia on kehoitettu pitämään valmiina kullekin laukkuun täynnä ruokaa, vettä ja vaatteita, jotka

otetaan mukaan väestösuojiin siirryttäessä. Onnettomuuden iskiessä ajantasaista ja oikeaa tietoa on saatava välitettyä tehokkaasti.

Japanissa toimii Early Warning System, jonka avulla kansalaiset saavat eri kanavista ja eri tavoilla tiedon maanjäristyksestä. Kansallinen tv-kanava NHK, Nippon Hoso Kyokai, on velvoitettu keskeyttämään lähetyksensä ja ilmoittamaan tapahtuneesta välittömästi. NHK saa tiedon Japanin meteorologiselta laitokselta ilman välikäsiä. Erikieliset radiokanavat auttavat tiedon levittämisessä onnettomuuden tapahduttua. (Wikipedia, 2016). Tiedon saa puhelimeen ladatulla Yurekuru Call-applikaatiolla. Käytössä on Disaster Emergency Message Dial, hätänumero- ja viestipalvelu 171, johon kansalaiset voivat soittaa jättääkseen viestin omaisilleen. Hätänumeroon soittaessa oma puhelinnumero toimii pin-koodina, joka näppäillään puhelimeen ja samaan perhekuntaan kuuluvat saman puhelinnumeron jakavat voivat kuunnella viestin ja nauhoittaa omansa. (SurvivingnJapan, 2016). Tällainen systeemi Nepalista puuttuu. Japani luotti luomiinsa hälytysjärjestelmiinsä kuin vuoreen mutta järjestelmät eivät olleetkaan täydelliset ja hallituksella oli vaikeuksia tiedottamisessa. Tämän lisäksi japanilaisen kulttuurin mukaan on ensin kerättävä kaikki tieto kokonaiskuvan saamiseksi ennenkuin sitä luovutetaan julkisuuteen mutta usein nopeasti välitetty pienikin tietomäärä on epätietoisille parempi vaihtoehto kuin täydellinen hiljaisuus.

Luonnonkatastrofin sattuessa kehittyneemmillä mailla on korkeampi kynnys pyytää apua kansainväliseltä yhteisöltä kuin kehitysmailla. Japani aiemmin on suostunut vastaanottamaan apua vaihtelevasti ja Koben maanjäristyksestä viisastuneena Japani tällä kertaa oli valmiimpi vastaanottamaan apua. (The Heritage 2011) Kansainvälisellä avulla voi olla ratkaiseva merkitys, sillä ennakkovalmistautumisesta huolimatta esimerkiksi kaupunkiolosuhteisiin tarkoitetut pelastus- ja raivausryhmät ovat aina tarpeellisia. Japani sai avunantotarjouksia ainakin 134 maalta ja 33 organisaatiolta. (Library of Congress). Useista maista lähetettiin koirapartioita etsimään raunioihin loukkuunjääneitä ihmisiä, YK lähetti yli satoja tuhansia valikoituja vapaaehtoisia eri tehtäviin ja useat kansainväliset hyväntekeväisyysjärjestöt (Oxfam, Plan, World vision, Medical Care) lähettivät avustusjoukkoja. (CBC News 2011)

6.3 Kritiikkiä hallituksen toimista Sendai 2011

Koben 1995 maanjäristyksen jälkeen Japanin hallitus otti saamansa kritiikin vastaan ja paransi kriisinhallintasuunnitelmiaan. Etukäteisvalmisteluista huolimatta hallitus ja

viranomaiset eivät selvinneet Sendaissa moitteetta kriisin hoidossa ja he tekivät vakavia virheitä.

Heti maanjäristyksen jälkeen pääministeri kutsui koolle National Committee for Emergency Managementin ja Sendai julistettiin hätäalueeksi. Suunnitelman mukaan Self Defence Forces hälytettiin pelastustoimiin ja kaikki ministeriöt ja osastot (kuten ulkoministeriö, liikenneministeri ja terveysministeri) sekä kaikki paikallisosastot ryhtyivät pelastussuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin. Onnettomuuksien varalle laadittu Central Council for Accident Prevention aktivoitui ja pelastussuunnitelma otettiin käyttöön. Suunnitelman avulla onnettomuuden tapahtuessa kansalaiset, hallituksen virkamiehet ja pelastusyksiköt tietävät tarkkaan, mistä toiminnoista he ovat vastuussa ja kuinka kunkin tulee toimia. Maatalousministeriö yhdessä valtiovarainministeriön kanssa oli vastuussa ruoan, tilapäisten saniteettitilojen, huopien, radioiden, polttoaineen, sähkölamppujen ja kuivajään toimittamisesta ja jakelusta. Valtion määräyksestä kaikki maan pohjoisosan valtatie olivat vain pelastusyksiköiden käytössä. Julkinen liikenne kuten metro, laivaliikenne ja luotijunat lakkasivat toimimasta Sendaissa ja Tokiossa. Hallitus varoitti hyvää tarkoittavia vapaaehtoisia ryntäämästä apuun ja tukkimasta pelastuskäyttöön varattuja moottoriteitä. (Afrouz & Zare 2012)

Pelastussuunnitelmat epäonnistuivat, koska maanjäristys ja sitä seuranneet hyökyaallot olivat huomattavasti odotettua suurempia ja voimakkaampia eikä ydinvoimalaa rakennettaessa tehdyt suunnitelmat olleet riittäviä. Fukuokan ydinvoimala suunniteltiin kestävänsä 5 -15 metriä korkeita aaltoja eikä yli 40 metrisiä. Fukuokan ydinvoimalan toiminnan pettäminen oli toinen valtava isku, sillä säteilyvuodot aiheuttivat uuden suuren uhan ja laajat alueet jäivät ilman sähköä. Sähkönpuute vaikeutti merkittävästi tiedonkulkua ja muita pelastustöitä. Kansalaisia evakuoitiin alueille, joissa oli jo mitattu suuret säteilyarvot ja näin ihmishenkiä riskeerattiin. Japanin väestö on maailman pitkäikäisintä, jopa 20 % on 65-vuotiaita tai vanhempia. Rannikkoseuduilla heitä on 30 % väestöstä. Vanhuksien siirtyminen väestönsuojiiin vei odotettua enemmän aikaa ja suuri osa vanhuksista oli haluttomia siirtymään turvaan. Valtavat aallot tuhosivat useita väestönsuojia ja ihmisiä jäi ilman suojaa. Eri osastojen välisessä tiedonkulussa ilmeni puutteita. Japanilainen jäykkä hierarkinen kulttuuri asetti omat vaikeutensa niin toiminnalle kuin viestinnällekin: reagointi kriisiin tulee olla nopeampaa ja komentoketju on saatava ketterämmäksi. Kulttuuriin pohjautuvat ongelmat aiheuttavat väistämättä toimintaa hidastuttavia pullonkauloja. (Afrouz & Zare 2012)

Japanilaiset viranomaiset painottivat ennakkosuunnitelmissaan enemmän taloudellisia seikkoja eikä niinkään turvallisuutta tai moraalisia arvoja. Sendain maanjäristys osoitti, että Japanin tulee tarkastella uudelleen kriisinhallintasuunnitelmiansa tehokkuutta ja toimivuutta, pitkälle kehitettyjä ennakkovaroitusmenetelmiään sekä varautua vakavempiin tuhoihin. Katastrofin jälkeinen uudelleenrakennus on tehtävä kestävä kehitys huomioon ottaen. (Library of Congress)

8. Johtopäätöksiä

Nepalilla on paljon tarjottavaa matkailulle. Maan historia, luonto ja kulttuuri ovat hyvin rikkaat ja oikein kehitettyinä niistä riittää ammennettavaa kymmeniksi vuosiksi. Nepalin luonto ja matkailuelinkeino ovat hyvin herkkiä ja alttiita vahingoittumaan. Joka vuosi maa kärsii joko tulvien, lumivyöryjen tai tulipalojen aiheuttamista tuhoista, maanjäristysten onneksi harvemmin. Nepalin on panostettava paitsi uusiin matkailuhankkeisiin mutta myös entistä enemmän turvallisuuteen ja kriisinhallintaan. SWOT- ja PESTE – analyysit kertovat paljon positiivista maan ja matkailun vahvuuksista, heikkouksista ja toimintaympäristöstä. Mahdollisuuksia matkailun kehittämiseksi on paljon ja oikealla strategialla ja sitoutumisella Nepalin hallitus yhdessä elinkeinoharjoittajien kanssa voi todella kehittää Nepalia suositummaksi ja tunnetummaksi matkailukohteeksi.

Nepalin matkailun kehittymistä hankaloittaa eniten kaksi tekijää: luonnonkatastrofit sekä apaattinen, järjestäytymätön ja korruptoitunut hallitus. Kaikkia luonnonkatastrofeja ei voida ennaltaehkäistä (varsinkaan maanjäristyksiä) mutta niiden aiheuttamia tuhoja voidaan lieventää ja joitain jopa erinomaisesti estää (ulvat, epidemiat, maanvyörymät, metsäpalot). Vieraassa ympäristössä matkailija tuntee olonsa helposti haavoittuvaiseksi ja epävarmaksi ja parasta, mitä kohdemaan hallitus, viranomaiset ja matkailualan toimijat voivat tehdä, on turvata kansalaisten ja matkailijoiden turvallisuus kaikissa olosuhteissa mahdollisimman hyvin.

Nepalin lyhytaikaiset hallitukset jarruttavat kehitystä monilla tavoin. Hallituksen jäseniin, poliisi- eikä armeijan komentajiin ei luoteta ja korruptio on hyvin laajalle levinnyttä. Omien henkilökohtaisten etujen ajaminen on ilmeisen tärkeää. Avainongelmaksi saattaakin muodostua se, kuinka hallitus saadaan taipumaan asennemuutokseen, toimimaan yhteistyössä eri tahojen kanssa tehokkaasti ja näin parantamaan kriisinhallintaa ja matkailun asemaa.

Maanjäristyksestä on kulunut vasta vuosi eikä vielä ole saatavilla tarkkaa tietoa siitä, kuinka paljon matkailuala on menettänyt tuloja, paljonko matkailijamäärät laskivat ja kuinka hallituksen uudet matkailun elvytystoimenpiteet ovat tuottaneet tulosta. Ensimmäisiä karkeita arvioita tuhoista ja menetyksistä esitettiin kesällä 2015 mutta kuluneen talven ja kevään aikana virallisia selvityksiä ei ole julkaistu julkaistu yhtään. Tulokset näkynevät vuoden 2017 aikana. Elokuusta 2015 hallituksen huomio oli kiinnittynyt ratkaisemaan perustuslain aikaansaamaa konfliktia Terain alueella. Konflikti päättyi vasta helmikuussa 2016 ja avustustoimet ovat pääsemässä vauhtiin. Uskon, että matkailijamäärät palaavat ennalleen ja jopa kasvavat vuoden 2017 aikana. (Näin kävi

esimerkiksi Thaimaassa Intian valtameren tsunamin jälkeen: ensiksi lähes kaikki matkat Phuketiin peruttiin mutta jo 2013 matkailijamäärät palautuivat ennalleen.) Matkailu elpyy vähitellen mutta matkailuvision 2020 tavoitteeseen ei maanjäristyksen takia välttämättä päästä. Nähtäväksi jää kuinka hallituksen toimenpiteet matkailun kehittämiseksi onnistuvat.

Nepalin kriisinhallintavalmiudet tulevien luonnonkatastrofien varalle ovat vielä vaillinaiset. Lainsäädäntö, velvollisuudet ja vastuut on aikaansaatu mutta suunnitelmien toteutus jää heikoksi. Ennakkosuunnittelulla luonnonkatastrofien aiheuttamia tuhoja voidaan selvästi vähentää ja näin pitäisikin toimia, sillä kyseessä on kaikkien yhteinen etu. Nepalin matkailu kärsi mittavia aineellisia ja taloudellisia tuhoja maanjäristyksen vuoksi. Matkailualan kehittymisen ja elpymisen kannalta on hyvin olennaista parantaa ja ylläpitää matkailijoiden turvallisuuden tunnetta. Matkailijat eivät matkusta maihin, jossa poliittiset tai luonnonolosuhteet ovat epävarmat. Nepalin matkailua ja toimivampaa kriisinhallintaa tulee tulevaisuudessa kehittää samanaikaisesti, sillä ilman turvallista ympäristöä matkailijat epäröivät palata Nepaliin ja jotta tämä tavoite saavutettaisiin, on yhteistyön eri toimijoiden kesken tiivistyttävä. Yhteistyön kulttuuri on tällä hetkellä Nepalissa lapsenkengissä mutta pieniä viitteitä edistymisestä on havaittavissa. Uusia palveluita ja tuotteita on tuotava nyt markkinoille jatkuvuuden turvaamiseksi ja jo olemassaolevia on kehitettävä. Matkailualan elpyessä ja vahvistuessa Nepali saa kaipaamaansa matkailutuloa ja maahan syntyy runsaasti uusia työpaikkoja.

Saadakseni paremman käsityksen Nepalin hallituksen kriisinhallintasuunnitelmien kattavuudesta ja toimivuudesta, valitsin vertailukohteeksi Japanin Sendain 2011 maanjäristyksen. Japani on edelläkävijä luonnonkatastrofeihin valmistautumisessa ja niiden hallinnassa. Vertailin molempien maiden lainsäädäntöä, ennakkovarautumista, organisoitumista ja kriisinhallintaa maanjäristyksen jälkeen. Kävi ilmi, että vaikka mailla on samansuuntaiset kriisinhallintasuunnitelmat, ratkaisevia eroja löytyy.

Molemmilla mailla on olemassa teoriassa lait ja toimintasuunnitelmat kriisinhallintaan. Tehtävät ja vastuut on jaettu sekä kansallisella ja alueellisella tasolla ministeriöiden, virkamiesten ja prefektuurien johtajien kesken. Molemmissa maissa on panostettu paikallistason ennakkovalmistautumiseen. Vertailussa löytyi useita kriisinhallinnan eroavaisuuksia, joihin Nepalin on kiinnitettävä huomiota selviytyäkseen paremmin seuraavista maanjäristyksistä. Lähtökohdat lainsäädännöllisesti ovat hyvin samansuuntaiset mutta siihen yhteneväisyydet jäävät.

Japanissa toimivan kriisinhallintasuunnitelman luomisen ja implementoinnin taustalla vaikuttavat monet merkittävät tekijät. Japani on pitkälle järjestäytynyt ja vauras yhteiskunta. Maasta löytyy tietotaitoa kaikilta aloilta, korkealaatuista teknologiaa ja tarmokkuutta toimia yhteiseksi hyväksi. Japani yhteiskuntana ei kärsi korruptiosta siinä määrin kuin Nepal, jossa korruptio on iso ongelma. Japanilaiset ministerit, virkamiehet kuten muut pelastustoimiin osallistuvat ammattilaiset ja vapaaehtoiset, ovat motivoituneita toimimaan yleisen turvallisuuden hyväksi. Ruohonjuuritason toiminnan valmistelu on tärkeää. Kansalaiset ovat hyvin tietoisia pelastussuunnitelmista ja omasta roolistaan kriisin aikana. Ennakkovalmistautumisen ja pitkälle vietyjen suunnitelmien ansiosta Japanin maanjäristyksen aiheuttamat tuhot 2011 jäivät paljon vähäisemmiksi kuin mitä ne olisivat voineet olla. Kuitenkin Sendain maanjäristys osoitti, että Japaninkin hallituksen suunnitelmissa on parannettava vaikka Koben 1995 maanjäristyksessä tehdyistä virheistä oli otettu opiksi. Kommunikointi ja tiedottaminen eri organisaatioiden välillä ei toiminut, jäykkä hierarkia kangisti toimintaa, maanjäristyksen voimaa ja tsunamin aikaansaamien aaltojen suuruutta oli pahasti aliarvioitu. Nämä ongelmat joudutaan ratkaisemaan, jotta tulevaisuudessa kriisinhallinta olisi entistä tehokkaampaa.

Nepalin hallitus toimii yhteistyössä kymmenien eri järjestöjen kanssa matkailun ja kriisinhallinnan kehittämiseksi. Lakisääteiset viitekehykset ja toimintasuunnitelmat luonnonkatastrofien ehkäisemiseksi ja niiden aiheuttamien tuhojen vähentämiseksi ovat kaikilla tasoilla olemassa. Miksi kuitenkin varsinaiset näytöt suunnitelmien käytäntöönpanosta ja tehokkuudesta jäävät niin vaillinaisiksi? Japanin ja Nepalin kriisinhallinnan erot kiteytyvät muutamiin merkittäviin kohtiin. Japanin hallitus on järjestäytynyt ja motivoitunut edistämään kansalaistensa turvallisuutta. Japani on onnistunut luomaan yhteistyön avulla toimivan kriisinhallintamallin, jota on jo käytännössä käytetty ja hyväksi todettu. Japanin poliittiset olot ovat vakiintuneemmat kuin Nepalin eikä Japanin pitkäaikaisia hallituksia vaivaa korruptio. Japanin hallitus yhteistyökumppaneineen on sitoutunut implementoimaan luomansa suunnitelmat loppuun saakka ja tässä on Nepalin hallituksella tässä paljon parannettavaa. Nepalin hallitukselta puuttuu motivaatiota. Japanilla on paljon tietotaitoa ja suuret rahavarat kriisinhallinnan ja siihen tarvittavan teknologian kehittämiseen. Nepali on kehitysmaa, jolla ei ole tarpeeksi kantavaa tietotaitoa eikä suuria varoja ole käytettävissä. Nepalin toimintaa haittaa myös laajalle levinnyt ja vaikeasti kitkettävä korruptio. Nepalin hallitus on apaattinen, järjestäytymätön sekä omaa etua tavoitteleva. Hallitus ei vaikuta olevan tarpeeksi sitoutunut kriisinhallinnan edistämiseen vaikka korkealaatuista kansainvälistä apua on saatavilla.

Nepalin on kriisinhallintansa kehittämiseksi kiinnitettävä huomiota moniin kohtiin ja tehtävää on runsaasti vuosiksi eteenpäin. Voisi sanoa, että koko maa on saatava paremmin jaloilleen, jotta kriisinhallinta olisi toimivaa kaikilla tasoilla. Suurimpia kehittämisen kohteita ja haasteita ovat hallituksen motivointi, tietotaidon puute, köyhyys, heikkomatoinen infrastruktuuri, yhteiskunnan järjestäytymättömyys, poliittiset erimielisyydet, päätöksenteon hitaus, puutteellinen suunnitelmien valvonta ja implementointi sekä korruptio.

Nepalissa kriisinhallintasuunnitelmien laatimiseksi saatu runsaasti korkealaatuisia kansainvälistä asiantuntija-apua mutta hallituksen oma toiminta hidastaa suunnitelmien toteuttamista ja vaikeuttaa matkailun elpymistä. Hallituksen toimet maanjäristyksen jälkeen (liika kontrollointi, avun perillepääsyn estäminen, yritykset uusien verojen perimiseksi avustustarvikkeista) vaikeuttivat kriisin hoitamista ja elvytystoimet ovat olleet hitaita. Vielä vuosi maanjäristyksen jälkeen kymmenet tuhannet nepalilaiset asuvat edelleen väliaikaismajoituksissa, hotellien ja vaurioituneiden temppelien korjaamista on hädin tuskin aloitettu. Hallituksen saamaa kansainvälistä taloudellista apua talojen jälleenrakentamiseen ei ole jaettu lupauksen mukaisesti. Hallitus keskittyi maanjäristyksen jälkeen perustuslain luomiseen, vastoin kansainvälisten avustusorganisaatioiden neuvoja, ja päätös osoittautui vääräksi. Kuukausia kestäneet selkkaukset Teraissa vaikeuttivat merkittävästi maan toipumista kaikilla aloilla, kun perustuslakiin tyytymättömät etniset ryhmät tukkivat tärkeän raja-aseman estäen polttoaineen, ruoan ja avustustarvikkeiden maahanpääsyn. Osittain tämänkin vuoksi kansainväliset avustusjärjestöt ovat turhautuneet ja ne vaativat entistä kärsimättömämmin avustustöiden vauhdittamista. Nepalille myönnettyjä avustusrahoja ei pidetä valtioiden ja avustusjärjestöjen tileillä odottamassa enää kovin pitkään.

Nepalin on välttämätöntä etukäteen valmistautua entistä tarmokkaammin tuleviin maanjäristyksiin ja sen kautta turvata talouttaan ja matkailualaa. Infrastruktuuria on parannettava. Lentokenttiä, hotelleita ja ravintoloita rakennettaessa on rakennusturvallisuuteen ja materiaalien valintaan kiinnitettävä entistä enemmän huomiota. Rakennukset on rakennettava turvallisemmista ja lujemmista materiaaleista, jotta ne kestäisivät maanjäristykset mahdollisimman hyvin. Erityisesti lentokenttien rakennusturvallisuus on todella tärkeää, koska ilman toimivaa lentokenttää kriisitilanteessa nopean avun maahan saaminen on mahdotonta. Samoin vaatimatonta ja heikkokuntoista tieverkostoa on vahvistettava ja uudet tiet ja sillat rakennettava laadukkaammin. Ilman teitä ja siltoja ei apua saada perille.

Ennakkovalmistautumiseen kuuluu paitsi infrastruktuurin kehittäminen, myös tiedon ja selkeämpi tehtävien jakaminen kaikilla tasoilla. Lakien avulla tehtävien ja vastuiden jako on jo määritelty mutta eri komissioiden toimintaa on tehostettava. Alueellisen tason pelastussuunnitelmia on testattava ja löydettävä kohdat, jotka vaativat kehittämistä. Paikallistasolla on keskityttävä niinkään pelastussuunnitelmien luomiseen mutta myös tiedon jakamiseen kaikille kansalaisille. Niiden köyhimpien ja lukutaidottomien dalitienkin on tiedettävä kuinka heidän tulee toimia kriisitilanteessa. Kaupunkialueilla väestösuojia ei kaikille ole tarjolla mutta toivottavasti tulevaisuudessa niitä on enemmän käytettävissä. Koska Nepalin koulutustaso on vielä varsin heikkoa, on koulutusta järjestettävä kaikilla tasoilla ja näen tärkeäksi hallituksen jäsenten, ministereiden, poliisin ja armeijan päälliköiden kouluttamista. Tiedon jakamisessa tulee entistä paremmin käyttää hyväksi eri kanavia: internetiä, sosiaalista ja perinteistä mediaa, radiota ja televisiota. Ruohonjuuritason valistustyö, erilaiset kurssit, infotilaisuudet ja pelastusharjoitukset lisäävät tietoisuutta ja samalla kansalaisilla on mahdollisuus keskustella asiantutijoiden kanssa kriisinhallintaan liittyvistä asioista.

Tieto tulevasta maanjäristyksestä tulee saada ja jakaa välittömästi. Japanissa on kansalaisille ja matkailijoille tarjolla EWS eli Early Warning Systemiin kuuluva puhelinapplikaatio, joka ilmoittaa välittömästi yli 4 Richterin asteikon voimakkuuden maanjäristyksistä. Nepalissa ei valitettavasti EWS ollut vielä valmis maan järistessä, sillä EWS valmistui vasta kesäkuussa 2015. Nepalin Early Warning System keskittyy enimmäkseen tulvista ja maanjäristyksistä varoittamiseen ja susteemissa on vielä parannettavaa. Systeemi on merkittävä lisä maanjäristyksestä ilmoittamiseen mutta se on hyödytön, ellei se tavoita mahdollisimman monia. Vaikka älypuhelimet Nepalissa ovat yleistyneet hintojen halpenemisen ansiosta, niihin ei kaikista köyhimmillä ole edelleenkään varaa. Matkapuhelinverkon kattavuudessa koko maassa on vielä hiukan toivomisen varaa ja erityisesti syrjäisillä alueilla radion merkitys tiedottamisessa on tärkeä. Japanissa NHK ja valtion omistama radiokanava ovat merkittävä osa kriisinaikaista tiedottamista ja kommunikaatiota Nepalissakin on kehitettävä.

Sähkönsaanti on varmistettava, sillä sähkön puute vaikeuttaa pelastustoimia. Niin Nepalissa kuin Sendaissakin sähkökatkot aiheuttivat suuria ongelmia kriisinhallinnassa. Fukuokan ydinvoimalan vaurioituminen oli odottamaton vahinko. Voimalan piti olla rakennettu niin vahvaksi, että se maanjäristyksen jälkeen on toimiva ja tuottaa kallisarvoista sähköä. Nepalissa sähkökatkot ilman katastrofiakin ovat arkipäiväisiä eikä sähköntuotannon puuttumiseen ymmärtääkseni oltu varauduttu millään erikoisjärjestelyillä. Sairaaloilla, hotelleilla ja ravintoloilla on käytössään omia generaattoreita mutta ne eivät olleet riittäviä. Tulevaisuudessa kriisin aikana

sähkönsaannin turvaamiseen on panostettava entistä enemmän. Alueellisella ja paikallisella tasolla sairaaloiden, klinikoiden, lentokenttien ja pelastusasemien kykyä tehokkaaseen toimintaan kriisin aikana on parannettava. Väestönsuojia tulee rakentaa lisää, sillä niitä ei ole Katmandun laaksossa juuri lainkaan. Syrjäseuduilla niitä ei ole ollenkaan. Pelastussuunnitelmia on hiottava tarkemmiksi ja mahdollisia ongelmakohtia on löydettävä ja korjattava. EWS on saatu käyttöön mutta systeemiä vielä kehitettävä edelleen.

Kriisinhallinnan kehittämiseksi on tehtävä valtavasti työtä. Hienosti laadituilla suunnitelmilla ei ole merkitystä, ellei niitä saateta loppuun. Tässä kohtaa Nepalin hallituksen on näytettävä omalla toiminnallaan kaikille esimerkkiä, sillä toiminnan esteenä on juuri hallitus. Hallitukselta, ministereiltä, poliisipäälliköiltä ja armeijan komentajilta puuttuu motivaatio ja huomio kiinnittyy kriisitilanteenkin aikana oman edun tavoitteluun. Asenteiden on muututtava ja se on kehitysmaissa vaikeaa. Asennemuutos vie vuosia mutta ilman hallituksen jämäkkää otetta hienot suunnitelmat vesittyvät ja jäävät tuloksiltaan heikoksi. Jonkinasteista omistautumista ja riittäviä resursseja on olemassa mutta sen viimeisen ponnistuksen ja systemaattisuuden puutteen vuoksi implementointi jää ohueksi. Maanjäristyksiin ja muihin luonnonkatastrofeihin valmistautuminen paranee ja tehostuu Nepalissa vähitellen. Aiemmin painopiste hallituksen toiminnassa on ollut maanjäristysten jälkihoidossa eikä ennakkovarautumisessa mutta tämä toimintatapa on viime vuosina alkanut muuttua. Asennemuutoksen, yhteistyön ja tietotaidon lisääntyessä Nepalin kriisinhallintatoimet edistyvät pienin askelin oikeaan suuntaan kohti turvallisempaa matkailumaata ja kattavampaa kriisinhallintaa.

Lähteet

ABC 2016. UN urges Nepal to relax customs. Luettavissa:

<http://www.abc.net.au/news/2015-05-03/un-urges-nepal-to-relax-customs/6440470>. Luettu 8.5.2016.

Afrouz S., Zare M. Iranian Journal of Public Health.2012. Public Crisis Management of Tohoku; Japan Earthquake and Tsunami, 11 March 2011. Luettavissa:

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3469005/>. Luettu:30.4.2016.

Armington, S., Bindloss, J. Mayhew, B. 2006. Lonely Planet Nepal. China. Lonely Planet Publications.

Asian Development Bank 2016. Nepal economy. Luettavissa:

<http://www.adb.org/countries/nepal/economy->. Luettu: 5.5.2016.

BBC. Nepal timeline. Luettavissa: <http://www.bbc.com/news/world-south-asia-12499391>. Luettu: 30.4.2016.

CBC News. Japan opens doors for foreign help. Luettavissa:

<http://www.cbc.ca/news/world/japan-opens-the-door-to-foreign-help-1.1125974>. Luettu:6.5.2016.

Central Intelligence Agency CIA. World Factbook. Luettavissa:

<https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/np.html>. Luettu: 3.5.2016.

Center for Excellence in Disaster Management & Humanitarian Assistance. Disaster management reference handbook. Luettavissa: <https://www.cfe-dmha.org/DMHA-Resources/Disaster-Management-Reference-Handbooks>. Luettu: 10.5.2016.

The Economist. Aid and corruption in Nepal. Luettavissa:

<http://www.economist.com/blogs/banyan/2011/05/aid-and-corruption-nepal>. Luettu 11.5.2016.

The Guardian a. Nepal government criticized blocking earthquake aid remote areas.

Burke, J. Luettavissa: <http://www.theguardian.com/world/2015/may/02/nepal-government-criticised-blocking-earthquake-aid-remote-areas>. Luettu: 8.5.2016.

The Guardian b. Nepal forced to shut down main airport to big planes. Luettavissa: <http://www.theguardian.com/world/2015/may/03/nepal-forced-to-shut-main-airport-to-big-planes> Luettu 8.5.2016.

Helsingin Sanomat. Vuosien väännön tulos - Nepalissa on perustuslaki. Paakkanen, M. Luettavissa: <http://www.hs.fi/ulkomaat/a1442799009780>. Luettu: 4.5.2016.

The Heritage. The great Eastern Japan earthquake assessing disaster response and lessons for the US. Garafano, J. Luettavissa: http://www.heritage.org/research/reports/2011/05/the-great-eastern-japan-earthquake-assessing-disaster-response-and-lessons-for-the-us#_ftn8. Luettu: 6.5.2016.

International Federation of Red Cross. National Disaster Response Framework. Luettavissa: <http://www.ifrc.org/en/google-custom-search/?q=nepal%20NDRF>. Luettu 3.5.2016.

Japan Ministry of Home Affairs 2016. Ministry of Home Affairs of Japan. Disaster policy. Luettavissa: <http://www.mofa.go.jp/policy/disaster/21st/2.html>. Luettu: 7.5.2016.

Katmandu Post a. NTB announces 2073 as Gumpir Barsa. Luettavissa: <http://kathmandupost.ekantipur.com/news/2016-04-12/ntb-announces-2073-as-ghumpir-barsa-20160412085104.html>. Luettu: 7.5.2016.

Katmandu Post b. Tourism industry decides to execute Vision 2020. Luettavissa: <http://kathmandupost.ekantipur.com/news/2014-10-18/tourism-industry-decides-to-execute-vision-2020.html>. Luettu: 5.5.2016.

Library of Congress. Japan earthquake. Luettavissa: <http://www.loc.gov/law/help/japan-earthquake/>. Luettu 7.5.2016.

Lonely Planet. Is it the right time to go to Nepal. Mayhew, B. Luettavissa: <https://www.lonelyplanet.com/nepal/travel-tips-and-articles/is-it-time-to-go-back-to-nepal>. Luettu: 5.5.2016.

Ministry of Culture, Tourism & Civil Aviation. Nepal Tourism Stat 2013. Luettavissa: <http://www.tourismdepartment.gov.np/files/download/6e3a3bdd4e069e5>. Luettu: 30.4.2016.

Ministry of Culture, Tourism & Civil Aviation in Nepal. National Strategy for Disaster Risk Management in Nepal. Luettavissa: www.nrccs.org/sites/default/files/prodoc/NSDRM%20Nepal.pdf. Luettu: 7.5.2016.

Ministry of Culture, Tourism & Civil Aviation. Tourism Vision 2020. Luettavissa: www.tourism.gov.np/.../Tourism-Vision-Booklet.pdf. Luettu: 29.4.2016.

Ministry of Culture, Tourism & Civil Aviation in Nepal. Nepal Tourism News bulletin 2013. Luettavissa: <http://www.tourismdepartment.gov.np/tourism-news-bulletin>. Luettu: 5.5.2016.

My Republica. Nepal banks on fam-trips for tourism recovery. Luettavissa: <http://www.myrepublica.com/economy/story/26208/nepal-banks-on-fam-trips-for-tourism-recovery.html>. Luettu: 7.5.2016.

National Geographic. Jäte valtaa Mt. Everestin. Fafner, H. Luettavissa: <http://natgeo.fi/luonto/vuoret/jate-valtaa-everest-in>. Luettu 5.5.2016.

National Information Technology Center. Introduction. Luettavissa: <http://nitc.gov.np/Introduction/4/1>. Luettu 5.5.2016.

Nepal Centre of Disaster Management. Objectives. Luettavissa: http://www.ncdm.org.np/home_objectives.php. Luettu: 3.5.2016.

Nepalnow. About us. Luettavissa: <http://www.nepalnow.org/>. Luettu 7.5.2016.

Nepal Economic Forum. Economic Impact of Earthquake – Tourism. Luettavissa: <http://www.nepaleconomicforum.org/news/news.php?n=105>. Luettu: 8.5.2016.

Nepal Tourism Board. Tourism policies and priorities. Country report. Luettavissa: cf.cdn.unwto.org/sites/all/.../country_report_nepal.pdf. Luettu: 2.5.2016

OECD. Studies in Risk Management Japan earthquakes. Luettavissa: <http://www.oecd.org/futures/globalprospects/oecdstudiesinriskmanagement.html>. Luettu: 20.4.2016.

Pacific Asian Travel Association. Nepal Tourism Recovery Task force Report. Luettavissa: <https://pata.org/.../PATA-Nepal-Tourism-Rapid-Recove2015>. Luettu: 12.4.2016.

The Royal Embassy of Norway in Nepal. Business Conditions and Sector Potential in Nepal. Luettavissa: <http://www.norway.org.np/Norsk/nepal/For-norsk-naringsliv/Doing-business-in-Nepal/#.VysMudLRh0s>. Luettu: 1.5.2016.

Suomen ulkoasianministeriö a. Maatiedosto Nepali. Luettavissa: <http://www.finland.org.np/public/default.aspx?nodeid=44221&contentlan=1&culture=fi-FI>. Luettu: 22.4.2016

Suomen ulkoasiainministeriö b. Matkustustiedote Nepal. Luettavissa: <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentId=340529&nodeId=17277&contentlan=1&culture=fi-FI>. Luettu: 28.4.2016.

Suomen ulkoasiainministeriö c. Nepaliläiset. Luukkainen, A. Luettavissa: <http://blogit.ulkoministerio.fi/nepal/nepalilaiset-siirtotyolaiset/>. Luettu 6.5.2016.

Surviving Japan. How to prepare for earthquake in Japan. Luettavissa: <http://www.survivingnjapan.com/2013/03/how-to-prepare-for-earthquake-in-japan.html>. Luettu 12.5.2016

Tourism Nepal. MICE. Luettavissa: <http://www.tourism-nepal.com/mice.php>. Luettu: 1.5.2016.

Transparency International. National Integrity Assessment Report 2014. Luettavissa: http://www.transparency.org/whatwedo/nisarticle/nepal_2014. Luettu: 8.5.2016.

Unesco. Increase in One-horned Rhinoceros reported at Royal Chitwan National Park World Heritage Site. Luettavissa: <http://whc.unesco.org/en/news/739/>. Luettu: 3.5.2016.

Unesco. UNESCO raises safety concerns on the reopening of Kathmandu Valley World Heritage Site. Luettavissa: <http://whc.unesco.org/en/news/1296/>. Luettu: 5.5.2016.

Unesco. World Heritage List. Luettavissa: <http://whc.unesco.org/en/list/121>. Luettu: 2.5.2016.

U.S. Geological Survey. Volcanoes. Luettavissa: <http://www2.usgs.gov/faq/categories/9819/2689>. Luettu: 7.5.2016.

Wikipedia a. Nepali. Luettavissa:

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Nepal#V.C3.A4est.C3.B6.Luettu>: 22.4.2016.

Wikipedia b. Veikka Gustafsson. Luettavissa:

https://fi.wikipedia.org/wiki/Veikka_Gustafsson#Himalajalla. Luettu: 30.4.2016.

Wikipedia d 2015. Sendain maanjäristys. Luettavissa:

https://fi.wikipedia.org/wiki/Sendain_maanj%C3%A4ristys_2011. Luettu 12.5.2016

Wikipedia c. Japanin maanjäristykset. Luettavissa

https://fi.wikipedia.org/wiki/Luettelo_Japanin_maanj%C3%A4ristyksist%C3%A4. Luettu:20.4.2016.

Wikipedia e. Earthquake Early Warning. Luettavissa:

[https://en.wikipedia.org/wiki/Earthquake_Early_Warning_\(Japan\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Earthquake_Early_Warning_(Japan)). Luettu 13.5.2016

World Travel and Tourism Council. Economic impact Nepal. Luettavissa:

<https://www.wttc.org/-/media/files/.../nepal2015.pdf>. Luettu: 25.4.2016.

United Nations a. National Disaster Response Framework. Luettavissa:

<http://un.org.np/reports/national-disaster-response-framework>. Luettu: 28.4.2016.

United Nations b. Nepal post-earthquake disaster needs assessment. Luettavissa:

<http://un.org.np/reports/nepal-earthquake-2015-post-disaster-needs-assessment-vol-b-sector-reports>. Luettu: 3.5.2016.

United Nations c. Nepal Risk Reduction Consortium. Luettavissa:

<http://un.org.np/coordinationmechanism/nrrc>. Luettu: 25.4.2016.